

Příloha č. 2

**Vybrané paragrafy
ze zákona č. 361/2000 Sb.
o provozu na pozemních
komunikacích
s komentářem, týkajícím se
problematiky
dopravní výchovy**

**Příloha č. 2: Vybrané paragrafy ze zákona č. 361/200 Sb.
o provozu na pozemních komunikacích
s komentářem, týkajícím se problematiky dopravní výchovy**

361/2000 Sb.
ZÁKON
ze dne 14. září 2000
o provozu na pozemních komunikacích
a o změnách některých zákonů
Změna: 60/2001 Sb.
Změna: 478/2001 Sb.
Změna: 62/2002 Sb.
Změna: 311/2002 Sb., 320/2002 Sb.

Předmět úpravy

Zákon upravuje práva a povinnosti účastníků provozu na pozemních komunikacích podle zvláštního právního předpisu¹⁾ (dále jen „pozemní komunikace“), pravidla provozu na pozemních komunikacích, úpravu a řízení provozu na pozemních komunikacích, řídičská oprávnění a řídičské průkazy a vymezuje působnost a pravomoc orgánů státní správy a Policie České republiky (dále jen „policie“) ve věcech provozu na pozemních komunikacích.

1) Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

• *Je třeba si uvědomit, že všichni (děti, dospělí), kteří se pohybují na pozemních komunikacích (chodnicích, ulicích, přechodech, silnicích atd.) jako chodci nebo jako řidiči motorových a nemotorových vozidel, jsou účastníky provozu na pozemních komunikacích. Přířímým způsobem se účastní provozu na těchto komunikacích.*

• Pozemními komunikacemi (zákon č. 13/1997 Sb.) se rozumějí dálnice, silnice, místní komunikace a účelové komunikace.

• V § 6 zákona č. 13/1997 je mimo jiné uvedeno, že místní komunikace IV. Třídy je komunikace, která je nepřístupná provozu silničních motorových vozidel nebo na které je umožněn smíšený provoz (jedná se tedy o chodník).

• **Dálnice** je pozemní komunikace určená pro rychlou dálkovou a mezistátní dopravu silničními motorovými vozidly, která je budována bez úroňových křížení

Silnice je veřejně přístupná pozemní komunikace určená k užití silničními a jinými vozidly a chodci.

Místní komunikace je veřejně přístupná pozemní komunikace, která slouží převážně místní dopravě na území obce

Účelová komunikace je pozemní komunikace, která slouží ke spojení jednotlivých nemovitostí pro potřeby vlastníků těchto nemovitostí, nebo ke spojení těchto nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi nebo k obhospodařování zemědělských a lesních pozemků

§ 2

Vymezení základních pojmů

Pro účely tohoto zákona

a) účastník provozu na pozemních komunikacích je každý, kdo se přímým způsobem účastní provozu na pozemních komunikacích,

• *Účastníkem je mimo jiné řidič, chodec, přepravovaná osoba, ale nemůže být např. zvíře. Účastníkem provozu na pozemních komunikacích není ani policista při řízení křižovatky.*

d) řidič je účastník provozu na pozemních komunikacích, který řídí motorové nebo nemotorové vozidlo anebo tramvaj; řidičem je i jezdec na zvířeti,

f) vozidlo je motorové vozidlo, nemotorové vozidlo nebo tramvaj,

g) motorové vozidlo je nekolejové vozidlo poháněné vlastní pohonnou jednotkou a trolejbus,

h) nemotorové vozidlo je vozidlo pohybující se pomocí lidské nebo zvířecí síly, například jízdní kolo, ruční vozík nebo potahové vozidlo,

• *Jízdním kolem se z hlediska provozu na pozemních komunikacích rozumí i koloběžka.*
• *Vyhláška Ministerstva dopravy a spojů č. 341/2002 Sb., o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích.*

§ 30 *Technické požadavky na jízdní kola, potahová vozidla a ruční vozíky*
Technická způsobilost jízdních kol, potahových vozidel a ručních vozíků se neschvaluje. Podmínkou pro jejich užití na pozemních komunikacích je splnění technických požadavků uvedených v příloze č. 13.

Příloha č. 13 – Jízdní kola musí být vybavena

POVINNÉ VYBAVENÍ:

dvěma na sobě nezávislými účinnými brzdami s odstupňovatelným ovládním brzdného účinku; jízdní kola pro děti předškolního věku, vybavená volnoběžným nábojem s protišlapací brzdou, nemusí být vybavena přední brzdou;

zadní odrazkou červené barvy, tato odrazka může být kombinovaná se zadní červenou svítilnou nebo nahrazena odrazovými materiály obdobných vlastností; (dále stanovena minimální plocha, rozměry a umístění odrazky), odrazové materiály nahrazující zadní odrazku mohou být umístěny i na oděvu či obuvi cyklisty;

přední odrazkou bílé barvy, tato odrazka může být nahrazena odrazovými materiály obdobných vlastností; (dále stanovena minimální plocha, rozměry a umístění odrazky), odrazové materiály nahrazující odrazku mohou být umístěny i na oděvu či obuvi cyklisty;

odrazkami oranžové barvy (autožluť) na obou stranách šlapátek (pedálů), tyto odrazky mohou být nahrazeny světlo odrážejícími materiály umístěnými na obuvi, nebo v jejich blízkosti na paprscích předního nebo zadního kola nebo obou kol;

nejméně jednou boční odrazkou oranžové barvy (autožluť) na každé straně kola; (dále stanovena minimální plocha a rozměr odrazky), tyto odrazky mohou být nahrazeny odrazovými materiály na bocích kola nebo na bocích plášťů pneumatik či na koncích blatníků nebo na bočních částech oděvu cyklisty

VYBAVENÍ JÍZDNÍHO KOLA PRO JÍZDU ZA SNÍŽENÉ VIDITELNOSTI:

světlometem svítícím dopředu bílým světlem; světlomet musí být seřízen a upraven trvale tak, aby referenční osa světelného toku protínala rovinu vozovky ve vzdálenosti nejdále 20 m od světlometu a aby se toto seřízení nemohlo samovolně nebo neúmyslným zásahem řidiče měnit; je-li vozovka dostatečně a souvisle osvětlena, může být světlomet nahrazen svítilnou bílé barvy s přerušovaným světlem;

zadní svítilnou červené barvy, podmínky pro umístění této svítilny jsou shodné s podmínkami pro umístění a upevnění zadní odrazky; zadní červená svítilna může být kombinovaná se zadní odrazkou červené barvy; zadní červená svítilna může být nahrazena svítilnou s přerušovaným světlem červené barvy;

zdrojem elektrického proudu, jde-li o zdroj se zásobou energie, musí svou kapacitou zajistit svítivost světel (přední, zadní) na dobu nejméně 1,5 hodiny bez přerušování.

Světelná výbava jízdního kola **se nepovažuje** za výbavu ve smyslu ustanovení § 32 zákona č. 361/2000 Sb.- cyklista v zimním období nemusí ve dne mít kolo osvětleno, pouze za snížené viditelnosti.

TECHNICKÉ PODMÍNKY:

volné konce trubky řídítek musí být spolehlivě zaslepeny (zátkami, rukojetmi apod.);

zakončení ovládacích páček brzd a volné konce řídítek musí mít hrany buď obaleny materiálem pohlcujícím energii nebo musí mít hrany o předepsaném poloměru zakřivení (obdobně platí i pro páčky měničů převodů, křídlové matice, rychloupínače nábojů kol, držáky a konce blatníků);

matice nábojů kol, pokud nejsou křídlové, rychloupínací nebo v kombinaci s krytkou konce náboje, musí být uzavřené;

pneumatiky a ráfky nesmí vykazovat trhliny, praskliny a jiné zjevné deformace, které by zjevně narušovaly bezpečnost jízdy

DOPORUČENÉ VYBAVENÍ Z HLEDISKA BEZPEČNOSTI PROVOZU:

(není obsaženo ve vyhlášce č. 341/2002 Sb.)

zvonek - slouží k odvrácení hrozícího nebezpečí nebo varování ostatních účastníků provozu na pozemních komunikacích;

kryt řetězu - ochraňuje před zachycením oděvu;

blatníky - ochraňují před znečištěním oděvu, chrání obličej, oči apod.

Pro účely této vyhlášky se jízdním kolem rozumí i tříkolky a vícekolky, stejně jako vícesedadlová jízdní kola (např. tandemy) a jim podobná vozidla poháněná lidskou silou a určená i k provozu na pozemních komunikacích, jako např. koloběžky.

Odpovědí na časté dotazy, zda může strážník, tak jako příslušník Policie České republiky, zastavovat cyklisty a řešit jejich přestupky, platí tento právní názor:

Co se týče problematiky cyklistů a jejich přestupků, stanoví § 86, písm. d), bod 4. přestupkového zákona, že strážník obecní policie může projednat v blokovém řízení (a tedy i zastavit dle § 79 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších změn a doplňků) přestupek spáchaný nedovoleným vedením jízdního kola nebo jízdou na něm v rozporu s pravidly provozu na pozemních komunikacích. Výše zmíněný zákon o provozu na pozemních komunikacích stanoví v ustanovení § 5, odst.1, písm. a), povinnost řidiče (cyklista je dle ustanovení § 2, písm. d), ve smyslu písm. h) tohoto zákona řidičem) užít vozidlo, které splňuje technické podmínky stanovené zvláštním právním předpisem. Tímto zvláštním právním předpisem se rozumí Vyhláška MDaS č. 341/2002 Sb., ve znění pozdějších změn a doplňků, kde se v § 30 říká, že podmínkou

pro použití jízdního kola v provozu na pozemních komunikacích je splnění technických požadavků uvedených v příloze č. 13 této vyhlášky. V této příloze je taxativně stanoveno povinné vybavení jízdního kola za normálních podmínek, tak i pro jízdu za snížené viditelnosti. Zákon o provozu na pozemních komunikacích pak v § 32 stanoví povinnost osvětlení vozidel za jízdy při snížené viditelnosti.

Z výše uvedeného vyplývá, že strážník je oprávněn řešit v blokovém řízení jak nevybavenost kola, tak i jízdu bez osvětlení za snížené viditelnosti, protože se v obou případech jedná o jízdu na kole v rozporu s pravidly provozu na pozemních komunikacích. Jedná se pak v daných případech o přešůpek dle § 22, odst. 1, písm. f), přešůpkového zákona, neboť jiným jednáním, než je uvedeno pod písmeny a)–e) tohoto paragrafu porušil cyklista zvláštní zákon (v tomto případě § 5 resp. § 32 zákona 361/2000 Sb., ve znění pozdějších změn a doplňků).

Pozn.: Proto, aby mohl strážník stavět cyklistu, musí mít důvodné podezření ze spáchání přešůpku – to se týká především nedostatků ve výbavě, protože nemůže stavět vozidlo preventivně jako policista ČR.

j) chodec je i osoba, která tlačí nebo táhne sánky, dětský kočárek, vozík pro invalidy nebo ruční vozík o celkové šířce nepřevyšující 600 mm, pohybuje se na lyžích nebo kolečkových bruslích anebo pomocí ručního nebo motorového vozíku pro invalidy, vede jízdní kolo, motocykl o objemu válců do 50 cm³, psa a podobně,

k) vozidlo hromadné dopravy osob je autobus, trolejbus nebo tramvaj,

l) „nesmět ohrozit“ znamená povinnost řidiče počínat si tak, aby jinému účastníku provozu na pozemních komunikacích nevzniklo žádné nebezpečí,

m) „nesmět omezit“ znamená povinnost řidiče počínat si tak, aby jinému účastníku provozu na pozemních komunikacích nijak nepřekážel,

• Účastníkem provozu na pozemních komunikacích je i chodec, spolujezdec ve vozidle, neboť i jim zákon ukládá určité povinnosti z hlediska jejich chování v provozu na pozemních komunikacích.

Za řidiče nemotorového vozidla je považován zejména cyklista i jezdec na koloběžce

Za chodce se považuje i osoba, která vede jízdní kolo, bez rozdílu věku, jezdec na lyžích, kolečkových bruslích a obdobném sportovním vybavení např. skateboardu, osoba vedoucí malý motocykl zejména moped, pohybující se na invalidním vozíku, vedoucí psa a podobně.

Pojmy ohrozit a omezit prolínají jednotlivými ustanoveními zákona a ve vlastní formulaci se týkají řidičů, ale v dalších ustanoveních zákona se vztahují i na chodce a cyklisty.

n) „stát“ znamená uvést vozidlo do klidu nad dobu dovolenou pro zastavení,

o) „zastavit“ znamená uvést vozidlo do klidu na dobu nezbytně nutnou k neprodlenému nastoupení nebo vystoupení přepravovaných osob anebo k neprodlenému naložení nebo složení nákladu,

• *Potřebná doba bude různá např. pro vystoupení jednotlivce, nebo velké skupiny lidí z autobusu. Totéž platí při vykládání nebo nakládání nábytku při stěhování nebo naložení a vyložení jedné bedny, o zastavení se nejedná, v případech, kdy řidič s vozidlem zastaví a jde si do obchodu koupit zboží.*

p) „zastavit vozidlo“ znamená přerušit jízdu z důvodu nezávislého na vůli řidiče,

• *Například před křižovatkou s řízeným provozem, při dávání přednosti chodcům na přechodu, při náhlé poruše vozidla neumožňující pokračovat v jízdě atp.*

q) „dát přednost v jízdě“ znamená povinnost řidiče nezahájit jízdu nebo jízdní úkon nebo v nich nepokračovat, jestliže by řidič, který má přednost v jízdě, musel náhle změnit směr nebo rychlost jízdy,

t) „jízdni pruh“ je část vozovky dovolující jízdu vozidel jiných než dvoukolových (mocyklů) v jednom jízdním proudu za sebou,

v) „krajnice“ je část povrchu pozemní komunikace ležící mezi okrajem přilehlého jízdního pruhu a hranou koruny pozemní komunikace,¹⁾ skládá se zpravidla ze zpevněné a nezpevněné části,

w) „křižovatka“ je místo, v němž se pozemní komunikace protínají nebo stýkají; za křižovatkou se nepovažuje vyústění polní nebo lesní cesty nebo jiné účelové komunikace na jinou pozemní komunikaci vyšší kategorie,

y) „křižovatka s řízeným provozem“ je křižovatka, na které je provoz řízen světelnými, případně i doprovodnými akustickými signály nebo příslušníkem policie ve stejnokroji (dále jen „policista“), příslušníkem Vojenské policie ve stejnokroji (dále jen „vojenský policista“),

dd) „přechod pro chodce“ je místo na pozemní komunikaci určené pro přecházení chodců, vyznačené příslušnou dopravní značkou,

ee) „překážka provozu na pozemních komunikacích“ je vše, co by mohlo ohrozit bezpečnost nebo plynulost provozu na pozemních komunikacích, například náklad, materiál nebo jiné předměty, vozidlo ponechané na pozemní komunikaci nebo závady ve sjízdnosti pozemní komunikace,

ff) „snížená viditelnost“ je situace, kdy účastníci provozu na pozemních komunikacích dostatečně zřetelně nerozeznají jiná vozidla, osoby, zvířata nebo předměty na pozemní komunikaci, například od soumraku do svítání, za mlhy, sněžení, hustého deště nebo v tunelu.

HLAVA II

PROVOZ NA POZEMNÍCH KOMUNIKACÍCH

DÍL 1

Účastníci provozu na pozemních komunikacích

§ 3

Základní podmínky účasti na provozu na pozemních komunikacích

Provozu na pozemních komunikacích se nesmí účastnit osoba, která by vzhledem k věku nebo ke sníženým tělesným nebo duševním schopnostem mohla ohrozit bezpečnost tohoto provozu. To neplatí, pokud osoba sama nebo jiná osoba učinila taková opatření, aby k ohrožení bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích nedošlo.

• *Pokud tyto osoby nejsou schopny odpovídajícím způsobem posoudit svoji účast v provozu na pozemních kom. (děti, staří lidé), je třeba, aby za ně nesla odpovědnost jiná osoba (rodiče, ošetřovatel atp.)*

(2) Řídit vozidlo nebo jet na zvířeti může pouze osoba, která je dostatečně tělesně a duševně způsobilá k řízení vozidla nebo jízdě na zvířeti a v potřebném rozsahu ovládá řízení vozidla nebo jízdu na zvířeti a předpisy o provozu na pozemních komunikacích.

• *Věk se týká zejména dětí předškolního věku, snížené tělesné schopnosti pak osob hluchých, nevidomých (označených bílou holí) hluchoslepých (označených pruhovanou bílou červenou holí) a jinak tělesně postižených. Tělesná a duševní způsobilost u řidičů motorových vozidel a tramvají se zjišťuje lékařskou prohlídkou podle vyhlášky č. 277/2004 Sb., o stanovení zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel, pro řidiče nemotorových vozidel není ověřování zdravotní způsobilosti předpisem určeno. To, že řidič jakéhokoliv vozidla musí v potřebném rozsahu ovládat řízení vozidla a znát předpisy o provozu na pozemních komunikacích platí v plném rozsahu i pro cyklisty.*

§ 4

Povinnosti účastníka provozu na pozemních komunikacích

Při účasti na provozu na pozemních komunikacích je každý povinen

a) chovat se ohleduplně a ukázněně, aby svým jednáním neohrožoval život, zdraví nebo majetek jiných osob ani svůj vlastní, aby nepoškozoval životní prostředí ani neohrožoval život zvířat, své chování je povinen přizpůsobit zejména stavebnímu a dopravně technickému stavu pozemní komunikace,¹⁾ povětrnostním podmínkám, situaci v provozu na pozemních komunikacích, svým schopnostem a svému zdravotnímu stavu,

b) řídit se pravidly provozu na pozemních komunikacích upravenými tímto zákonem, pokyny policisty, pokyny osob oprávněných k řízení provozu na pozemních komunikacích podle § 75 odst. 5 a zastavování vozidel podle § 79 odst. 1 a pokyny osob, o nichž to stanoví zvláštní právní předpis,⁵⁾ vydanými k zajištění bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích,

c) řídit se světelnými, případně i doprovodnými akustickými signály, dopravními značkami, dopravními zařízeními a zařízeními pro provozní informace.

• *Pro chodce a cyklisty znamenají tato ustanovení především dodržování zásad slušného chování, zejména aby ostatní účastníky provozu neohrožovali (aby nevzniklo žádné nebezpečí), aby dodržovali pravidla provozu, respektovali pokynů policistů a dalších osob oprávněných k řízení provozu (vojenský policista, příslušník vojenské pořádkové služby), pokynů osob, které jsou oprávněny zastavovat vozidla (příslušník obecní policie, zaměstnanec provozovatele dráhy, účastník dopravní nehody, dopravce veřejné dopravy, vedoucí organizovaného útvaru předškolní a školní mládeže, průvodce hnaných zvířat, zaměstnanec provádějící údržbu a opravy silnic nebo osoba pověřená obecním úřadem k zajištění bezpečného přechodu dětí v blízkosti školního zařízení (zpravidla školník)), a respektovali světelné a akustické signály, dopravní značky a dopravní zařízení (kužele, zábrany, zastavovací terč apod.) a zařízení pro provozní informace (nápisy, teploměry apod.).*

1) Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

5) Například § 17b zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

§ 5

Povinnosti řidiče

(1) Řidič je kromě povinností uvedených v § 4 dále povinen a) užít vozidlo, které splňuje technické podmínky stanovené zvláštním právním předpisem,²⁾

• *Nelze na pozemních komunikacích provozovat vozidlo (jízdní kolo), které je technicky nezpůsobilé k provozu (příloha č. 13 k vyhl. 341/2002)*

b) věnovat se plně řízení vozidla nebo jízdě na zvířeti a sledovat situaci v provozu na pozemních komunikacích,

c) přizpůsobit jízdu technickým vlastnostem vozidla nebo fyzickým vlastnostem zvířete, například při poruše jízdního kola, které je ještě v omezené míře schopno jízdy.

d) dbát zvýšené opatrnosti zejména vůči dětem, osobám s omezenou schopností pohybu a orientace,⁶⁾ osobám těžce zdravotně postiženým a zvířatům, brát ohled na vozidlo přepravující děti, řidiče začátečníka nebo osobu těžce zdravotně postiženou označené podle prováděcího právního předpisu a na výcvikové vozidlo označené podle zvláštního právního předpisu,⁴⁾

• *Například rodič s dětmi do věku 3 let.*

e) odstranit na místě závadu, zjistí-li během jízdy, že vozidlo nebo náklad nesplňuje stanovené podmínky uvedené v § 52; nemůže-li tak učinit, smí v jízdě pokračovat přiměřenou rychlostí jen do nejbližšího místa, kde lze závadu odstranit; přitom musí učinit takové opatření, aby během jízdy nebyla ohrožena bezpečnost provozu na pozemních komunikacích a nedošlo k poškození pozemní komunikace ani životního prostředí,

• *Jedná se např. o náklad připevněný nebo jinak umístěný na jízdním kole při turistice apod.*

f) podrobit se na výzvu policisty dechové zkoušce a v případě pozitivního zjištění i lékařskému vyšetření s odběrem krve nebo moči ke zjištění, není-li ovlivněn alkoholem,

g) podrobit se na výzvu policisty odbornému lékařskému vyšetření, není-li ovlivněn návykovou látkou podle zvláštního právního předpisu,⁷⁾

h) s výjimkou řidiče tramvaje umožnit chodci, který je na přechodu pro chodce nebo jej zřejmě hodlá použít, nerušené a bezpečné přejetí vozovky; proto se musí řidič takového vozidla přibližovat k přechodu pro chodce takovou rychlostí, aby mohl zastavit vozidlo před přechodem pro chodce, a pokud je to nutné, je povinen před přechodem pro chodce zastavit vozidlo,

• *Přednost tramvaje před chodci vyplývá nejen ze snahy preferovat hromadnou přepravu osob, zvláště ve velkých městech, ale i z hmotnosti tramvaje, délky brzdné dráhy apod.*

(2) Řidič nesmí

f) ohrozit chodce přecházející pozemní komunikaci, na kterou řidič odbočuje, při odbočování na místo ležící mimo pozemní komunikaci, při vjíždění na pozemní komunikaci a při otáčení nebo couvání.

§ 6

Povinnosti řidiče motorového vozidla

b) přepravovat osobu mladší 12 let nebo osobu mladší 18 let a menší než 150 cm na sedadle vedle řidiče pouze za použití zádržného systému; 2) za sedadlo vedle řidiče se nepovažuje místo v postranním vozíku motocyklu,

c) přepravovat při jízdě po dálnici nebo po silnici pro motorová vozidla osoby mladší 18 let a menší než 150 cm na sedadle jiném než uvedeném v písmenu b), které je vybaveno bezpečnostním pásem, pouze za použití zádržného systému; toto neplatí pro osoby, u kterých jejich zdravotní stav nebo tělesná dispozice použití zádržného systému neumožňuje,

• *Používání bezpečnostních pásů výrazně ovlivňuje následky případných dopravních nehod. Nepřipoutaná osoba umírá na předním sedadle 6krát častěji, v obci dokonce 8krát, než osoba připoutaná, na zadním sedadle pak 3krát častěji, v obci dokonce 5krát častěji, než osoba připoutaná. Podle statistiky IRTAD 2001 používají u nás řidiči bezpečnostní pásy v automobilech na dálnicích v 81 % (SRN 98 %) mimo obec 61 % (SRN 95 %) a v obci pouhých 44 % (SRN 92 %). Věk 12 let a výška 150 cm byl stanoven na základě výzkumu a mnohaletých mezinárodních zkušeností. Používání dětských zádržných systémů (autosedaček) rozhodující měrou ovlivňuje bezpečnost dětí. Nezajištěné děti mají 7krát vyšší riziko těžkých a smrtelných úrazů. Tam, kde byl použit dětský zádržný systém, zůstalo 83 % dětí nezraněných. U nezajištěných dětí je podíl zranění 51 %. Při loňských nehodách bylo podle statistiky jen 19 % dětí v autosedačce. Podle již zmíněné statistiky v používání dětských zádržných systémů se ČR v rámci Evropy řadí na třetí nejhorší místo.*

§ 7

(1) Řidič nesmí

c) držet při jízdě s vozidlem v ruce telefonní přístroj nebo jiné hovorové zařízení,
• *Řidičem nemotorového vozidla je např. cyklista i osoba, která táhne nebo tlačí vozík o celkové šířce 600 mm.*

d) kouřit při jízdě na motocyklu, na mopedu a na jízdním kole,

e) na druhém sedadle motocyklu přepravovat osobu mladší 12 let.
• *Zůstává určitá věková mezera, - na druhém sedadle motocyklu lze přepravovat další osobu až od 12 let, na jízdním kole vybaveném pomocným sedadlem a pevnými opěrami pro nohy lze přepravovat dítě pouze mladší 7 let.*

§ 9

Povinnosti přepravované osoby

(1) Přepravovaná osoba je povinna

a) připoutat se za jízdy na sedadle bezpečnostním pásem, je-li jím sedadlo vybaveno,

d) dbát pokynů řidiče, zejména při nastupování do vozidla a vystupování z něj.

(3) Přepravovaná osoba nesmí vyházet předměty z vozidla.

• *Používání bezpečnostních pásů zejména na zadních sedadlech je nejčastějším přestupkem, kterého se dopouštějí spolujezdci. Podle průzkumu z roku 2001 spolujezdci na zadních sedadlech (vozidla byla vybavena) použilo bezpečnostní pás s výjimkou dětí v obci méně než 10%*

přepravovaných osob, na silnicích mimo obec 12% a na dálnicích necelých 29% přepravovaných osob. Dbát pokynů řidiče zejména při vystupování z vozidla je velmi důležité, neboť podle současné právní úpravy mohou stojící vozidlo objíždět cyklisté po pravé straně (viz § 57 odst. 4) a vlastní otevření dveří může být pro cyklisty velmi nebezpečné. Zákaz vyhazování předmětů z vozidla se týká zejména za jízdy a v převážné míře dětí. Přepravované osoby ve vozidle jsou povinny se za jízdy chovat tak, aby neovlivňovaly nebo neomezovaly řidiče, který by případným odvracením pozornosti od řízení vozidla mohl ohrozit bezpečnost a plynulost na pozemních komunikacích a současně tyto osoby nesmějí omezovat řidiče v bezpečném ovládnutí vozidla. Na tyto skutečnosti je třeba důrazně upozornit přepravované děti a náležitě je poučit.

DÍL 2

Provozovatel vozidla

§ 10

Povinnosti provozovatele vozidla

Provozovatel vozidla nesmí

a) přikázat ani dovolit, aby bylo v provozu na pozemních komunikacích užitó vozidlo, které nesplňuje podmínky stanovené zvláštním právním předpisem,2)

• *Jedná se zejména o skutečnost provozovat jízdní kolo, které splňuje veškeré technické podmínky pro jeho užívání na pozemních komunikacích.*

b) svěřit řízení vozidla osobě, která nesplňuje podmínky § odst. 2,

• *Uvedená povinnost stanovená provozovateli vozidla se vztahuje i na případy, kdy např. rodiče nezletilému dítěti svěří jízdní kolo a nechají jej jezdit po pozemních komunikacích*

ODDÍL 1

Jízda vozidly

§ 11

Směr a způsob jízdy

(1) Na pozemní komunikaci se jezdí vpravo, a pokud tomu nebrání zvláštní okolnosti, při pravém okraji vozovky, pokud není stanoveno jinak.

• *Pojem „ vozovka“ je uveden v položce č. 361 ČSN 736100 „Názvosloví silničních komunikací“ kde se uvádí, že se jedná o zpevněnou část určenou pro pojíždění vozidel. Při výkladu je třeba zjistit, zda děti naprosto přesně ovládají stranovou orientaci!*

(7) Nejsou-li jízdní pruhy na vozovce vyznačeny, rozumí se pro účely odstavců 3 a 5 jízdním pruhem část vozovky dovolující jízdu vozidel jiných než dvoukolových (motocyklů) v jízdním proudu za sebou.

Jízda ve zvláštních případech

§ 13

(1) Podél nástupního nebo ochranného ostrůvku se jezdí vpravo; vlevo se smí jet jen tehdy,

brání-li jízdě vpravo překážka nebo jestliže je to bezpečnější s ohledem na rozměry vozidla nebo nákladu. Při jízdě podél nástupního nebo ochranného ostrůvku je nutno dbát zvýšené opatrnosti. Podél tramvaje se jezdí vpravo, pokud není dopravní značkou „Objíždění tramvaje“ povolena jízda vlevo.

(2) Na tramvajový pás v úrovni vozovky se smí v podélném směru vjet jen při objíždění, předjíždění, odbočování, otáčení, vjíždění na pozemní komunikaci, nebo vyžadují-li to zvláštní okolnosti, například není-li mezi tramvajovým pásem a okrajem vozovky dostatek místa; tramvajový pás zvýšený nad nebo snížený pod úroveň vozovky nebo od vozovky jinak oddělený například obrubníkem se smí přejíždět jen příčně, a to na místě k tomu přizpůsobeném. Při vjíždění na tramvajový pás nesmí řidič ohrozit ani omezit v jízdě tramvaj.

• *Je nezbytně nutné upozornit cyklisty na vhodné přejíždění kolejí tramvajového pásu tak, aby pláští kola neuvízli v koleji zapuštěné do vozovky a kolo se stalo neovladatelným většinou s následkem pádu cyklisty na vozovku.*

§ 14

(1) Je-li vyznačen jízdní pruh dopravní značkou „Vyhrazený jízdní pruh“ (dále jen „vyhrazený jízdní pruh“) pro určitý druh vozidel, platí pro řidiče ostatních vozidel obdobně § 13 odst. 2, a je-li vyhrazený jízdní pruh vyznačen na tramvajovém pásu, též § 21 odst. 7.

• *Častým nešvarem cyklistů ve městech je jízda v jízdním pruhu vyhrazeném pro vozidla městské hromadné dopravy.*

(2) Přejíždí-li řidič vozidla, pro které je vyhrazen jízdní pruh, z vyhrazeného jízdního pruhu do přilehlého jízdního pruhu, řidič vozidla jedoucí v tomto pruhu mu to musí umožnit snížením rychlosti jízdy, popřípadě i zastavením vozidla. Řidič vozidla ve vyhrazeném jízdním pruhu je povinen dávat znamení o změně směru jízdy a nesmí ohrozit řidiče ostatních vozidel.

§ 16

Objíždění

Řidič, který při objíždění vozidla, jež zastavilo nebo stojí, nebo při objíždění překážky provozu na pozemních komunikacích anebo chodce vybočuje ze směru své jízdy, nesmí ohrozit ani omezit protijedoucí řidiče a ohrozit ostatní účastníky provozu na pozemních komunikacích. Přitom musí dávat znamení o změně směru jízdy.

§ 17

Předjíždění

(1) Předjíždí se vlevo. Vpravo se předjíždí vozidlo, které mění směr jízdy vlevo a není-li již pochybnosti o dalším směru jeho jízdy. Při jízdě v připojovacím nebo odbočovacím pruhu se smí vpravo předjíždět též vozidlo jedoucí v průběžném pruhu. Odbočovací pruh je přídatný jízdní pruh určený pro odbočování (vyřazování) vozidel z průběžného jízdního pruhu.

(2) Řidič, který při předjíždění vybočuje ze směru své jízdy, musí dávat znamení o změně směru jízdy a nesmí ohrozit ani omezit řidiče jedoucí za ním.

• *Při předjíždění cyklistů a řidičů malých motocyklů, kdy řidič motorového vozidla výrazněji nevybočuje nebo řidič s vozidlem nepřesáhne do protisměrné poloviny vozovky, nemusí dávat znamení o změně směru jízdy. Vždy však musí od předjížděného cyklisty zachovat takový boční odstup, aby ho neohrozil.*

(3) Řidič, který se po předjetí zařazuje před vozidlo, které předjel, musí dávat znamení o změně směru jízdy a nesmí ohrozit ani omezit řidiče vozidla, které předjel.

(4) Řidič předjížděného vozidla nesmí zvyšovat rychlost jízdy ani jinak bránit předjíždění.

(5) Řidič nesmí předjíždět

a) nemá-li před sebe rozhled na takovou vzdálenost, která je nutná k bezpečnému předjetí,
b) jestliže by se nemohl bezpečně zařadit před vozidlo nebo vozidla, která hodlá předjet,
c) jestliže by ohrozil nebo omezil protijedoucí řidiče nebo ohrozil jiné účastníky provozu na pozemních komunikacích,

d) na přechodu pro chodce a bezprostředně před ním,

e) dává-li řidič vpředu jedoucího vozidla znamení o změně směru jízdy vlevo a není-li možné předjetí vpravo podle odstavce 1 nebo předjetí v dalším volném jízdním pruhu vyznačeném na vozovce v tomtéž směru jízdy,

f) na křižovatce a v těsné blízkosti před ní; tento zákaz neplatí pro řidiče jedoucího po hlavní pozemní komunikaci, nebo jde-li o předjíždění vpravo podle odstavce 1; na křižovatce s řízeným provozem smí předjíždět jen při světelném signálu nebo pokynu "Volno",

g) na železničním přejezdu a v těsné blízkosti před ním.

§ 18

Rychlost jízdy

(1) Rychlost jízdy musí řidič přizpůsobit zejména svým schopnostem, vlastnostem vozidla a nákladu, předpokládanému stavebnímu a dopravně technickému stavu pozemní komunikace, její kategorii a třídě, povětrnostním podmínkám a jiným okolnostem, které je možno předvídat; smí jet jen takovou rychlostí, aby byl schopen zastavit vozidlo na vzdálenost, na kterou má rozhled.

• *Sledování kvality povrchu vozovky po které cyklista jede je jedním z předpokladů úspěšného dojetí do cíle bez dopravní nehody.*

(2) Řidič nesmí

a) snížit náhle rychlost jízdy nebo náhle zastavit, pokud to nevyžaduje bezpečnost provozu na pozemních komunikacích,

b) omezovat plynulost provozu na pozemních komunikacích, zejména bezdůvodně pomalou jízdou a pomalým předjížděním.

§ 19

Vzdálenost mezi vozidly

(1) Řidič vozidla jedoucí za jiným vozidlem musí ponechat za ním dostatečnou bezpečnostní vzdálenost, aby se mohl vyhnout srážce v případě náhlého snížení rychlosti nebo náhlého zastavení vozidla, které jede před ním.

§ 20 Vyhýbání

Řidiči protijedoucích vozidel se vyhýbají vpravo, včas a v dostatečné míře. Nemohou-li se bezpečně vyhnout, musí dát přednost v jízdě ten, na jehož straně jízdy je překážka nebo zúžená vozovka. Musí-li jeden z nich couvat, učiní tak ten, pro něhož je to snazší nebo méně nebezpečné. Není-li možno se vyhnout protijedoucí tramvaji vpravo, vyhýbá se jí vlevo.

• *Všechny překážky provozu na pozemních komunikacích nejsou označeny příslušným dopravním značením. Je třeba zdůraznit, že přednost mají vozidla, na jejichž straně překážka není a jejich jízdní pruh je volný*

§ 21 Odbočování

(1) Při odbočování na křižovatce nebo na místo ležící mimo pozemní komunikaci musí řidič dávat znamení o změně směru jízdy; při odbočování nesmí ohrozit řidiče jedoucí za ním a musí dbát zvýšené opatrnosti.

• *Zvýšené opatrnosti musí řidič dbát zejména při odbočování na místo ležící mimo pozemní komunikaci (pozemek, garáž, parkoviště atp.). Na křižovatce, kde hlavní pozemní komunikace mění směr jízdy a vedlejší pozemní komunikace pokračuje přímo, je povinen řidič, který hodlá pokračovat v jízdě po hlavní pozemní komunikaci, dát znamení o změně směru jízdy. Znamení o změně směru jízdy se dává i při vjíždění na kruhový objezd a při vyjíždění z něj. Při odbočování na polní nebo lesní cestu není výslovně stanovena povinnost dávat znamení o změně směru jízdy, je to však nezbytné s ohledem na bezpečnost provozu tak, jako při odbočování na místo ležící mimo pozemní komunikaci. Při odbočování je řidič povinen se přesvědčit, zda není předjížděn.*

(3) Před odbočováním vpravo se musí řidič zařadit co nejbližší k pravému okraji vozovky; musí-li přitom s ohledem na rozměry vozidla nebo nákladu vybočit ze směru své jízdy vlevo, dává vždy jen znamení o změně směru jízdy vpravo. Před odbočováním vlevo se musí zařadit co nejdále vlevo v části vozovky určené pro jeho směr jízdy s ohledem na rozměry vozidla nebo nákladu a šířku vozovky.

Odbočují-li řidiči protijedoucích vozidel vlevo, vyhýbají se vlevo.

• *Doporučuje se žákům předložit kresbu křižovatky s protijedoucími vozidly odbočujícími vlevo z důvodu názorného ujasnění, jak se vozidla v tomto případě mívají.*

(4) Řidič, který při odbočování opouští průběžný pruh, musí co nejdříve vjet na odbočovací pruh, je-li vyznačen.

(5) Řidič odbočující vlevo musí dát přednost v jízdě protijedoucím motorovým i nemotorovým vozidlům, jezdcům na zvířeti, protijedoucím organizovaným útvarům chodců a průvodcům hnaných zvířat se zvířaty, tramvajím jedoucím v obou směrech a vozidlům jedoucím ve vyhrazeném jízdním pruhu, pro něž je tento jízdní pruh vyhrazen.

• *Pokud se bude jednat o odbočování vlevo na křižovatce a řidič by byl nucen zastavit vozidlo v prostoru křižovatky, poruší tak § 22 odst. 3 tohoto zákona, kde se uvádí, že řidič nesmí vjet do křižovatky, pokud by v jejím prostoru musel vozidlo zastavit. To znamená, že ten řidič, který na křižovatce hodlá odbočit vlevo, musí zůstat stát na hranici křižovatky a do křižovatky může vjet až v době, kdy může křižovatkou plynule bez zastavení vozidla projet. Tuto skutečnost je třeba nacvičit při praktických jízdách dětí na dopravních hřištích.*

(6) Řidič odbočující vpravo musí dát přednost v jízdě vozidlům jedoucím ve vyhrazeném jízdním pruhu, pro nějž je tento jízdni pruh vyhrazen. Tam, kde je povolena jízda podél tramvaje vlevo, musí dát přednost v jízdě i tramvaji.

(7) Tramvaj, která při odbočování nebo jiné změně směru jízdy křížuje směr jízdy vozidla jedoucího po její pravé nebo levé straně a dává znamení o změně směru jízdy, má přednost v jízdě.

§ 22

Jízda křižovatkou

(1) Řidič přijíždějící na křižovatku po vedlejší pozemní komunikaci označené dopravní značkou „Dej přednost v jízdě!“ nebo „Stůj, dej přednost v jízdě!“ musí dát přednost v jízdě vozidlům nebo jezdcům na zvířatech přijíždějícím po hlavní pozemní komunikaci nebo organizované skupině chodců nebo průvodcům hnaných zvířat se zvířaty přicházejícím po hlavní pozemní komunikaci.

• *Za křižovatkou se nepovažuje vyústění polní nebo lesní cesty nebo jiné účelové komunikace*

(2) Nevyplyvá-li přednost v jízdě z ustanovení odstavce 1, musí dát řidič přednost v jízdě vozidlům nebo jezdcům na zvířatech přijíždějícím zprava nebo organizované skupině chodců nebo průvodcům hnaných zvířat se zvířaty přicházejícím zprava.

• *Pro výuku dopravní výchovy zcela nezbytná a zásadní a závazná informace, kterou je třeba teoreticky i prakticky s dětmi při výuce dokonale procvičit a trvale vštípit.*

(3) Řidič nesmí vjet do křižovatky, nedovoluje-li mu situace pokračovat v jízdě v křižovatce a za křižovatkou, takže by byl nucen zastavit vozidlo v křižovatce.

(4) Na příkaz dopravní značky „Stůj, dej přednost v jízdě!“ musí řidič zastavit vozidlo na takovém místě, odkud má do křižovatky náležitý rozhled.

• *Při výuce je třeba zdůraznit, že příkaz „Stůj“ platí pro každého řidiče a náležitý rozhled budou mít zpravidla na místě, které může zaujmout řidič prvního vozidla. Z dikce zákona vyplývá, že nelze vyloučit případy, kdy náležitý rozhled do křižovatky budou mít i řidiči dvou a více vozidel za sebou stojících. V takovém případě, pokud nebudou muset dát přednost v jízdě vozidlu jedoucímu po hlavní pozemní komunikaci, mohou pokračovat v jízdě bez dalšího zastavení před nebo za touto dopravní značkou.*

(5) Řidič vjíždějící na kruhový objezd musí dát přednost v jízdě vozidlům jedoucím po kruhovém objezdu.

• *V souladu s tímto ustanovením má na kruhovém objezdu přednost v jízdě pouze řidič vozidla jedoucí po kruhovém objezdu. Přednost tak nemá jezdec na zvířeti, organizovaná skupina chodců, ani průvodce hnaných zvířat se zvířaty, kteří se na kruhovém objezdu pohybují. Tato formulace je v rozporu s Úmluvou o silničním provozu (Viedeň 1968), kterou je vázána i Česká republika. Podle Úmluvy platí na kruhovém objezdu přednost zprava, pokud není uloženo řidiči vjíždějícímu na kruhový objezd dopravní značkou upravující přednost v jízdě dát přednost v jízdě vozidlům jedoucím po kruhovém objezdu.*

§ 24

Otáčení a couvání

(1) Při otáčení platí obdobně ustanovení o odbočování (§ 21) a při otáčení na křižovatce též ustanovení o jízdě křižovatkou (§ 22).

(4) Řidič nesmí otáčet a couvat

a) na nepřehledných nebo jinak nebezpečných místech, například v nepřehledné zatáčce a v její těsné blízkosti, před nepřehledným vrcholem stoupání pozemní komunikace, na něm a za ním,

b) na křižovatce s řízeným provozem a v její těsné blízkosti,

c) na přechodu pro chodce,

d) na přejezdu pro cyklisty,

e) na železničním přejezdu a v jeho těsné blízkosti,

f) v tunelu a v jeho těsné blízkosti,

g) na pozemní komunikaci s jednosměrným provozem; smí však couvat, jestliže je to nezbytně nutné, například k zajetí do řady stojících vozidel nebo vyjetí z ní.

§ 25

Zastavení a stání

(1) Řidič smí zastavit a stát jen vpravo ve směru jízdy, co nejbližší k okraji pozemní komunikace, v jedné řadě a rovnoběžně s okrajem pozemní komunikace.

(2) Na pozemní komunikaci s jednosměrným provozem smí řidič zastavit a stát vpravo i vlevo.

(5) Zajíždí-li řidič za účelem zastavení nebo stání k okraji pozemní komunikace nebo k chodníku, musí dávat znamení o změně směru jízdy.

(6) Řidič vozidla, které zastavilo nebo stálo a opět vyjíždí od okraje pozemní komunikace nebo od chodníku, musí dávat znamení o změně směru jízdy a nesmí ohrozit ostatní účastníky provozu na pozemních komunikacích. Řidiči autobusu hromadné dopravy osob nebo trolejbusu musí v obci řidiči ostatních vozidel umožnit vyjetí ze zastávky nebo ze zastávkového pruhu, a to snížením rychlosti jízdy, popřípadě i zastavením vozidla; řidič autobusu nebo trolejbusu přitom nesmí ohrozit zejména řidiče vozidel jedoucích stejným směrem.

• *V případech, kdy řidič vyjíždí od okraje pozemní komunikace nebo od chodníku, smí omezit účastníky provozu na pozemních komunikacích, nesmí je však ohrozit.*

§ 26

(1) Otevírat dveře nebo boční stěny vozidla, jakož i nastupovat do vozidla nebo vystupovat z něho se smí jen tehdy, není-li tím ohrožena bezpečnost nastupujících nebo vystupujících osob ani jiných účastníků provozu na pozemních komunikacích.

• *Je nutno upozornit na § 57 odst. 4 tohoto zákona, podle kterého lze, pokud se pomalu pohybují nebo stojí-li vozidla za sebou při pravém okraji vozovky, může je cyklista jedoucí stejným směrem předjíždět nebo objíždět stejným směrem pravé strany, pokud má dost místa. V tom případě je třeba, aby se osoba, která hodlá vystoupit z vozidla přesvědčila, zda dveře lze bezpečně otevřít a vystoupit tak, aniž by došlo k ohrožení účastníků provozu na pozemních komunikacích (cyklistů a přepravovaných osob ve vozidle).*

(2) Řidič, který se hodlá vzdálit od vozidla tak, že nemůže v případě potřeby okamžitě zasáhnout, musí učinit taková opatření, aby vozidlo nemohlo ohrozit bezpečnost provozu na pozemních komunikacích a nemohla je neoprávněně užit jiná osoba. Je-li vozidlo povinně vybaveno zařízením proti neoprávněnému použití²⁾ musí je řidič užit.

§ 27

(1) Řidič nesmí zastavit a stát

- a) v nepřehledné zatáčce a v její těsné blízkosti,
- b) před nepřehledným vrcholem stoupání pozemní komunikace, na něm a za ním,
- c) na přechodu pro chodce a ve vzdálenosti kratší než 5 m před ním,
- d) na křižovatce a ve vzdálenosti kratší než 5 m před hranicí křižovatky a 5 m za ní; tento zákaz neplatí v obci na křižovatce tvaru „T“ na protější straně vyúsťující pozemní komunikace,
- e) v přípojovacím nebo odbočovacím pruhu,
- f) u zastávky tramvaje, autobusu nebo trolejbusu bez nástupního ostrůvku v úseku, který začíná dopravní značkou „Zastávka autobusu“, „Zastávka tramvaje“ nebo „Zastávka trolejbusu“ a končí ve vzdálenosti 5 m za označníkem zastávky, a tam, kde taková dopravní značka není, ve vzdálenosti kratší než 30 m před a 5 m za označníkem zastávky; je-li prostor zastávky vyznačen vodorovnou dopravní značkou „Zastávka autobusu nebo trolejbusu“ nebo „Zastávka tramvaje“, platí tento zákaz jen pro vyznačený prostor,
- g) na železničním přejezdu, v podjezdu a v tunelu a ve vzdálenosti kratší než 15 m před nimi a za nimi,
- h) v místě, kde by vozidlo zakrývalo svislou dopravní značku nebo vodorovnou dopravní značku „Směrové šípky“ nebo „Nápis na vozovce“,
- i) ve vyhrazeném jízdním pruhu,
- j) v jízdních pruzích vyznačených na vozovce mimo pravého jízdního pruhu,
- k) ve vzdálenosti kratší než 5 m od začátku a konce vodorovné dopravní značky „Podélná čára souvislá“ nebo nástupního ostrůvku tam, kde by mezi touto dopravní značkou nebo nástupním ostrůvkem a vozidlem nezůstal volný alespoň jeden jízdní pruh široký nejméně 3 m,
- l) na mostě,
- m) v tunelu; to neplatí v případě nouzového stání na místě označeném dopravní značkou „Nouzové stání“; v případě nouzového stání musí řidič vypnout motor,
- n) před vjezdem na pozemní komunikaci z polní nebo lesní cesty nebo z místa ležícího mimo pozemní komunikaci,
- o) na vyhrazeném parkovišti, nejde-li o vozidlo, pro které je parkoviště vyhrazeno,
- p) na tramvajovém pásu,
- r) na jiných místech, kde by tím byla ohrožena bezpečnost provozu na pozemních komunikacích, zejména jízda ostatních vozidel.

(2) V době od 5.00 do 19.00 hodin je zakázáno stání tam, kde by nezůstal mezi vozidlem a nejbližší tramvajovou kolejnicí volný jízdní pruh široký nejméně 3,5 m.

(3) Na silnicích I. třídy a za snížené viditelnosti i na silnicích II. a III. třídy¹⁾ je mimo obec zakázáno zastavení a stání jinde než na místech označených dopravní značkou jako parkoviště.

(4) Na dopravním okruhu označeném dopravní značkou „Okruh“ nebo „Změna směru okruhu“ je zakázáno stání.

1) Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

• Ustanovení § 27 tohoto zákona platí i pro řidiče nemotorových vozidel, pokud jízda těchto vozidel není upravena příslušným dopravním značením.

§ 28

Železniční přejezd

(1) Před železničním přejezdem si musí řidič počínat zvlášť opatrně, zejména se přesvědčit, zda může železniční přejezd bezpečně přejet.

(5) Před železničním přejezdem, u kterého je umístěna dopravní značka „Stůj, dej přednost v jízdě!“, musí řidič zastavit vozidlo na takovém místě, odkud má náležitý rozhled na trať.

§ 29

(1) Řidič nesmí vjíždět na železniční přejezd,

a) je-li dávana výstraha dvěma červenými střídavě přerušovanými světly signálu přejezdového zabezpečovacího zařízení,

b) je-li dávana výstraha přerušovaným zvukem houkačky nebo zvonku přejezdového zabezpečovacího zařízení,

c) sklápějí-li se, jsou-li sklopeny nebo zdvihají-li se závory,

d) je-li již vidět nebo slyšet příjíždějící vlak nebo jiné drážní vozidlo nebo je-li slyšet jeho houkání nebo pískání; toto neplatí, svítí-li přerušované bílé světlo signálu přejezdového zabezpečovacího zařízení,

e) dává-li znamení k zastavení vozidla zaměstnanec dráhy kroužením červeným nebo žlutým praporkem a za snížené viditelnosti

kroužením červeným světlem,

f) nedovoluje-li situace za železničním přejezdem jeho bezpečné přejetí a pokračování v jízdě.

§ 30

Znamení o změně směru jízdy

(1) Znamení o změně směru jízdy musí řidič dávat kromě případů uvedených v jednotlivých ustanoveních také vždy při změně směru jízdy, vybočování z něho, nebo jestliže to vyžaduje bezpečnost provozu na pozemních komunikacích.

• Znamení o změně směru jízdy musí řidič dávat zejména v těchto případech:

- při přejíždění z jednoho jízdního pruhu do druhého

- při přejíždění vozidla z vyhrazeného jízdního pruhu do přilehlého jízdního pruhu

- při objíždění, pokud vozidlo vybočuje ze směru jízdy

- při předjíždění, pokud vozidlo vybočuje ze směru jízdy

- po přejetí kdy se řidič zařazuje před vozidlo, které předjel

- při odbočování na křižovatce nebo na místo ležící mimo pozemní komunikaci, i tehdy, když řidič odbočuje na hlavní pozemní komunikaci

- při odbočování vpravo
- při otáčení při zajíždění k okraji pozemní komunikace nebo chodníku za účelem zastavení nebo stání
- při vyjíždění od okraje pozemní komunikace nebo chodníku, kde řidič zastavil nebo stál (v případech jízdy na jízdním kole je bezpodmínečně nutno se přesvědčit zda ho někdo nepředjíždí, či neobjíždí ohlédnutím se)

(2) Znamení o změně směru jízdy musí řidič dávat včas před započítím jízdního úkonu s ohledem na okolnosti provozu na pozemních komunikacích, zejména na řidiče jedoucí za ním a na povahu jízdního úkonu.

(3) Znamení o změně směru jízdy se dává směrovými světly. Není-li jimi vozidlo vybaveno nebo při jejich poruše, dává se znamení upažením. Paží ohnutou v lokti nahoru se dává znamení o změně směru jízdy na opačnou stranu. Vyžadují-li to okolnosti, zejména není-li znamení dávané směrovými světly nebo paží dostatečně viditelné například pro šířku nákladu nebo za snížené viditelnosti, musí se dávat znamení jiným zřetelným způsobem, například způsobem a náležitě poučenou osobou. Jinak smí řidič provést zamýšlený jízdní úkon jen tehdy a takovým způsobem, aby nebyli ohroženi ani omezeni ostatní účastníci provozu na pozemních komunikacích.

• *Cyklista dává znamení o změně směru jízdy zřetelným upažením té paže na kterou stranu bude měnit směr, nejlépe dlaní dopředu s prsty roztaženými a palcem obráceným vzhůru.*

(4) Znamení o změně směru jízdy dávané směrovými světly ponechá řidič jen do doby ukončení změny směru jízdy, vybočení z něho, nebo pokud vozidlo nezaujme místo v jízdním pruhu, do kterého přejíždí. Znamení o změně směru jízdy paží se dává jen před započítím jízdního úkonu.

§ 32

Osvětlení vozidel

(1) Vozidlo musí mít za jízdy při snížené viditelnosti rozsvícena obrysová a potkávací nebo dálková světla, pokud je jimi vybaveno podle zvláštního právního předpisu.2)

(6) Činná plocha světel nesmí být zakryta nebo nadměrně znečištěna.

ODDÍL 2

Jízda vozidly ve zvláštních případech

§ 35

Provoz na dálnici

(1) Na dálnici je dovolen jen provoz motorových vozidel a jízdních souprav, jejichž nejvyšší povolená rychlost²⁾ není nižší než 80 km.h⁻¹.

• *Z ustanovení o provozu na dálnicích (silnicích pro motorová vozidla) jednoznačně vyplývá, že tyto komunikace jsou určeny pouze pro motorová vozidla. Vjezd cyklistům na tuto komunikaci a pohyb chodců (včetně stopařů) je zakázán.*

Dopravní značky: IP 14a Dálnice

IP 15a Silnice pro motorová vozidla

§ 39

Provoz v obytné a pěší zóně

(1) Obytná zóna je zastavěná oblast, jejíž začátek je označen dopravní značkou „Obytná zóna“ a konec je označen dopravní značkou „Konec obytné zóny“.

(2) Pěší zóna je oblast, jejíž začátek je označen dopravní značkou „Pěší zóna“ a konec je označen dopravní značkou „Konec pěší zóny“.

(3) V obytné a pěší zóně smějí chodci užívat pozemní komunikaci v celé její šířce, přičemž se na ně nevztahuje § 53. Hry dětí na pozemní komunikaci jsou dovoleny jen v obytné zóně.

(4) Do pěší zóny je povolen vjezd jen vozidlům vyznačeným ve spodní části dopravní značky podle odstavce 2.

(5) V obytné zóně a pěší zóně smí řidič jet rychlostí nejvýše 20 km.h⁻¹. Přitom musí dbát zvýšené ohleduplnosti vůči chodcům, které nesmí ohrozit; v případě nutnosti musí zastavit vozidlo. Stání je dovoleno jen na místech označených jako parkoviště.

(7) V obytné zóně a pěší zóně musí chodci umožnit vozidlům jízdu. To platí i pro děti hrající si v obytné zóně.

• *Dopravní značky: IP 26a Obytná zóna
IP 27a Pěší zóna*

• *Pro pohyb chodců v obytné a pěší zóně neplatí ustanovení zákona o chodcích, mohou tedy používat celé šíře komunikace. Hry dětí jsou povoleny jen v obytné zóně.*

Vzhledem k tomu, že vjezd vozidlům do obytné zóny (u pěší zóny pouze vyznačeným v dopravní značce) je při omezené rychlosti povolen, vyžaduje vztah řidiče a chodce (včetně hrajících si dětí) vzájemnou ohleduplnost, aby chodci a hrající si děti nebyli ohroženi a na druhé straně vjezd řidičům byl umožněn.

§ 41

Jízda vozidel s právem přednostní jízdy

(1) Řidič vozidla, který při plnění úkolů souvisejících s výkonem zvláštních povinností užívá zvláštního výstražného světla modré barvy,²⁾ případně doplněného o zvláštní zvukové výstražné znamení (dále jen „vozidlo s právem přednostní jízdy“),

(2) Zvláštním zvukovým výstražným zařízením doplněným zvláštním výstražným světlem modré barvy²⁾ mohou být vybavena vozidla

- a) Ministerstva vnitra používaná policií a označená podle zvláštního právního předpisu,¹³⁾
- b) Vězeňské služby České republiky,
- c) vojenské policie označená podle zvláštního právního předpisu,¹²⁾
- d) obecní policie,⁵⁾ která určí obec,
- e) hasičských záchranných sborů,
- f) důlní záchranné služby,
- g) poruchové služby plynárenských zařízení,
- h) zdravotnické záchranné služby a dopravy nemocných, raněných a rodiček,
- i) ozbrojených sil používaná u vojenských záchranných útvarů pro plnění humanitárních

úkolů civilní ochrany.

(7) Řidiči ostatních vozidel musí vozidlům s právem přednostní jízdy a vozidlům jimi doprovázeným umožnit bezpečný a plynulý průjezd, a jestliže je to nutné, i zastavit vozidla na takovém místě, aby jim nepřekážela. Do skupiny tvořené vozidly s právem přednostní jízdy a vozidly jimi doprovázenými se řidiči ostatních vozidel nesmějí zařazovat.

(8) Svítí-li zvláštní výstražné světlo modré barvy na stojícím vozidle, musí řidiči ostatních vozidel podle okolností snížit rychlost jízdy a popřípadě i zastavit vozidlo.

§ 47

Dopravní nehoda

(1) Dopravní nehoda je událost v provozu na pozemních komunikacích, například havárie nebo srážka, která se stala nebo byla započata na pozemní komunikaci a při níž dojde k usmrcení nebo zranění osoby nebo ke škodě na majetku v přímé souvislosti s provozem vozidla v pohybu.

(2) Řidič, který měl účast na dopravní nehodě, je povinen

a) neprodleně zastavit vozidlo,

(3) Účastníci dopravní nehody jsou povinni

a) učinit vhodná opatření, aby nebyla ohrožena bezpečnost provozu na pozemních komunikacích v místě dopravní nehody; vyžadují-li to okolnosti, jsou oprávněni zastavovat jiná vozidla,

b) oznámit, v případech stanovených tímto zákonem, nehodu policii; došlo-li k zranění poskytnout podle svých schopností první pomoc a k zraněné osobě přivolat zdravotnickou záchrannou službu,

c) označit místo dopravní nehody,

d) umožnit obnovení provozu na pozemních komunikacích, zejména provozu vozidel hromadné dopravy osob,

(4) Dojde-li při dopravní nehodě k usmrcení nebo zranění osoby nebo k hmotné škodě převyšující zřejmě na některém ze zúčastněných vozidel včetně přepravovaných věcí nebo na jiných věcech částku 20 000 Kč, jsou účastníci dopravní nehody povinni

a) neprodleně ohlásit dopravní nehodu policistovi,

c) setrvat na místě dopravní nehody až do příchodu policisty nebo se na toto místo neprodleně vrátit po poskytnutí nebo přivolání pomoci nebo ohlášení dopravní nehody.

§ 49

Přeprava osob vozidlem hromadné dopravy osob

(1) Osoba, která čeká na zastávce vozidla hromadné dopravy osob, nastupuje do tohoto vozidla, přepravuje se v něm nebo z něj vystupuje, se musí chovat tak, aby neohrožovala bezpečnost provozu na pozemních komunikacích.

(2) Osoba, která čeká na zastávce vozidla hromadné dopravy osob, smí v zastávce bez nástupního ostrůvku vstoupit do vozovky až po zastavení vozidla hromadné dopravy osob v zastávce.

• *Na nutnost ukázněného chování v zastávce vozidla hromadné dopravy je nutné upozornit především děti. Platí zásada, že nejdříve vystupují cestující z vozidla, potom teprve nastupují. Kterými dveřmi se nastupuje a vystupuje bývá zpravidla u autobusů označeno, neboť jinak to je u městské dopravy a jinak u příměstské dopravy.*

ODDÍL 5

Zvláštní ustanovení pro chůzi, jízdu nemotorových vozidel, jízdu na zvířeti a vedení a hnaní zvířat

§ 53

Chůze

(1) Chodec musí užívat především chodníku nebo stezky pro chodce. Chodec, který nese předmět, jímž by mohl ohrozit provoz na chodníku, užije pravé krajnice nebo pravého okraje vozovky.

(2) Jiní účastníci provozu na pozemních komunikacích než chodci nesmějí chodníku nebo stezky pro chodce užívat, pokud není v tomto zákoně stanoveno jinak.

(3) Kde není chodník nebo je-li neschůdný, chodí se po levé krajnici, a kde není krajnice nebo je-li neschůdná, chodí se co nejbližší při levém okraji vozovky. Chodci smějí jít po krajnici nebo při okraji vozovky nejvýše dva vedle sebe. Při snížené viditelnosti, zvýšeném provozu na pozemních komunikacích nebo v nebezpečných a nepřehledných úsecích smějí jít chodci pouze za sebou.

(4) Je-li zřízena stezka pro chodce a cyklisty označená dopravní značkou "Stezka pro chodce a cyklisty", nesmí chodec ohrozit cyklistu jedoucího po stezce.

(5) Je-li zřízena stezka pro chodce a cyklisty označená dopravní značkou "Stezka pro chodce a cyklisty", na které je oddělen pruh pro chodce a pruh pro cyklisty, je chodec povinen užít pouze pruh vyznačený pro chodce. Pruh vyznačený pro cyklisty může chodec užít pouze při obcházení, vcházení a vycházení ze stezky pro chodce a cyklisty; přitom nesmí ohrozit cyklisty jedoucí v pruhu vyznačeném pro cyklisty.

(7) Osoba vedoucí jízdní kolo nebo moped smí užít chodníku, jen neohrozí-li ostatní chodce; jinak musí užít pravé krajnice nebo pravého okraje vozovky.

(8) Osoba pohybující se na lyžích, kolečkových bruslích nebo obdobném sportovním vybavení nesmí na chodníku nebo na stezce pro chodce ohrozit ostatní chodce.

• *Současná právní úprava doznala změny oproti předchozí u chodce, který nese předmět, jímž by ohrozil chodce na chodníku. Nyní musí užít pravé krajnice nebo pravého okraje vozovky (dříve vlevo). Jinak zůstává, kde není chodník, chodí se po levé krajnici nebo levém okraji vozovky. Chodci smějí jít nejvýše dva vedle sebe, mimo komunikací se zvýšeným provozem a v nepřehledných nebo nebezpečných úsecích, kdy musí jít pouze za sebou. Zákon řeší vzájemný vztah chodců a cyklistů na společné stezce označené dopravní značkou. Osoba pohybující se na invalidním vozíku, nemůže-li použít chodníku, užije pravé krajnice nebo pravého okraje vozovky (dříve vpravo nebo vlevo).*

Osoba vedoucí kolo nebo moped smí užít chodníku za předpokladu neohrožení chodců, jinak při vedení kola užije pravé krajnice.

Při jízdě na lyžích, kolečkových bruslích, skateboardu nebo obdobném sportovním vybavení nesmíme na chodníku ohrozit chodce. Rychlost není zákonem stanovena (v předchozí právní úpravě nesměl překročit rychlost chůze, což postrádalo smysl použití tohoto sportovního vybavení).

Dopravní značky: A1 a Zatáčka vpravo

A2b Dvojitá zatáčka první vlevo

A6b Zúžená vozovka (z jedné strany)

A15 Práce

A22 Jiné nebezpečí

B30 Zákaz vstupu chodců

C 7a Stezka pro chodce

C9a Stezka pro chodce a cyklisty

§ 54

(1) Je-li blíže než 50 m křižovatka s řízeným provozem, přechod pro chodce, místo pro přecházení vozovky, nadchod nebo podchod vyznačený dopravní značkou „Přechod pro chodce“, „Podchod nebo nadchod“, musí chodec přecházet jen na těchto místech. Na přechodu pro chodce se chodí vpravo.

(2) Mimo přechod pro chodce je dovoleno přecházet vozovku jen kolmo k její ose. Před vstupem na vozovku se chodec musí přesvědčit, zdali může vozovku přejít, aniž by ohrozil sebe i ostatní účastníky provozu na pozemních komunikacích. Chodec smí přecházet vozovku, jen pokud s ohledem na vzdálenost a rychlost jízdy přijíždějících vozidel nedonutí jejich řidiče k náhlé změně směru nebo rychlosti jízdy.

(3) Jakmile vstoupí chodec na přechod pro chodce nebo na vozovku, nesmí se tam bezdůvodně zastavovat nebo zdržovat. Nevidomý chodec signalizuje úmysl přejít vozovku mávnutím bílou slepeckou holí ve směru přecházení. Chodec nesmí vstupovat na přechod pro chodce nebo na vozovku, přijíždějí-li vozidla s právem přednostní jízdy; nachází-li se na přechodu pro chodce nebo na vozovce, musí neprodleně uvolnit prostor pro projetí těchto vozidel. Chodec nesmí vstupovat na přechod pro chodce nebo na vozovku bezprostředně před blížícím se vozidlem. Chodec musí dát přednost tramvaji.

(4) Chodec nesmí překonávat zábradlí nebo jiné zábrany na vozovce.

• *Dopravní značky: IP 6 Přechod pro chodce*

IP 3 Podchod nebo nadchod

V 7 Přechod pro chodce

Odhadnout vzdálenost 50 m bývá problém pro dospělého člověka natož pro dítě.

S určitou nepřesností lze říci, že to bývá vzdálenost sloupů pouličního osvětlení nebo mimo obec vzdálenost telefonních sloupů. Rovněž tak odhadnout rychlost přijíždějícího vozidla je velmi obtížné. Proto je velmi důležité pro chodce (zejména děti) naučit je správně se rozhlédnout než vstoupí na přechod nebo do vozovky. Platí zásada, nejdříve vlevo (vozidlo jede po mé straně), potom vpravo a opět znovu vlevo. Po přechodu pro chodce, tak jako po chodníku chodíme vpravo.

Chodec musí dát vždy přednost vozidlům s právem přednostní jízdy (modrá světla a zvukový signál) a přijíždějí-li tato vozidla nesmí vstupovat na přechod pro chodce a na vozovku

a musí dát přednost tramvajím, a to i na přechodu pro chodce.

Nevidomý chodec je označen bílou holí, hluchoslepý pak bílou holí s červenými pruhy (o šířce pruhů 100 mm).

§ 55

(1) Před železničním přejezdem si musí chodec počínat zvláště opatrně, zejména se musí přesvědčit, zda může železniční přejezd bezpečně přejít.

(2) Chodec nesmí vstoupit na železniční přejezd v případech stanovených v § 29 odst. 1 písm. a) až e).

• *Obdobně jako řidič nesmí vjet na železniční přejezd, tak ani chodec nesmí ve stanovených případech vstoupit na železniční přejezd.*

(3) V případech uvedených v § 29 odst. 1 písm. a), b) a c) smí chodec přejít přes železniční přejezd pouze tehdy, jestliže před železničním přejezdem dostal od pověřeného zaměstnance provozovatele dráhy¹¹⁾ ústní souhlas. V tomto případě je chodec povinen řídit se při přecházení železničního přejezdu pokyny pověřeného zaměstnance provozovatele dráhy. Pověřený zaměstnanec provozovatele dráhy je povinen se na požádání chodce prokázat platným pověřením provozovatele dráhy.

• *Chodec nesmí vstupovat na železniční přejezd, je-li dávana výstraha dvěma červenými střídavě přerušovanými světly, je-li dávana výstraha přerušovaným zvukem houkačky nebo zvonku přejezdového zabezpečovacího zařízení, sklápějí-li se závory nebo se zdvihají, je-li již vidět nebo slyšet vlak, slyšet jeho houkání nebo pískání, nebo dáva-li zaměstnanec dráhy znamení praporkem nebo světlem Dopravní značky: A 29 Železniční přejezd se závory A 30 Železniční přejezd bez závor.*

11) Zákon č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů.

§ 56

Útvar chodců

(1) Pro organizovaný útvar chodců, například příslušníků ozbrojených sil, školní mládeže nebo průvod, platí přiměřeně povinnosti řidiče podle § 5 odst. 1 písm. b), § 11 odst. 1, § 12 až 16, § 20 až 24, 25 odst. 1 a 2, § 27, § 28 odst. 1, 2 a 5, § 29 a 30.

(2) Za snížené viditelnosti musí být organizovaný útvar chodců označen vpředu po obou stranách neoslňujícím bílým světlem a vzadu po obou stranách neoslňujícím červeným světlem. Označení světly může být nahrazeno oděvními doplňky s označením z retroreflexního materiálu.

(3) Organizovaný útvar chodců na mostě nesmí jít jednotným krokem.

(4) Za dodržování povinností podle odstavců 1 až 3 odpovídá vedoucí útvaru, jímž může být jen osoba starší 15 let, která je k tomu dostatečně způsobilá.

(5) Organizovaný útvar chodců jdoucí nejvýše ve dvojstupu smí jít po chodníku, a to vpravo; přitom nemusí být označen podle odstavce 2.

(6) Pro organizovanou skupinu dětí, které dosud nepodléhají povinné školní docházce, platí ustanovení pro chodce.

(7) Vedoucí organizovaného útvaru školní mládeže nebo organizované skupiny dětí, které dosud nepodléhají povinné školní docházce, je oprávněn při přecházení vozovky zastavovat vozidla.

(8) Vzor a způsob užití oděvních doplňků s označením z retroreflexního materiálu stanoví prováděcí právní předpis.

• *Organizovaný útvar chodců, zpravidla vojáků nebo školní mládeže musí jít při pravém okraji vozovky. V případě nejvýše dvojstupu smí jít po chodníku. Za snížené viditelnosti musí být útvar označen vpředu po obou stranách bílým světlem vzadu po obou stranách červeným světlem. Osvětlení může být nahrazeno oděvními doplňky z retroreflexního materiálu, jak stanovuje § 3 vyhlášky č. 30/2001 Sb., tj. oranžové nebo žlutozelené šle doplněné pruhy z retroreflexního materiálu nebo vesta oranžové nebo žlutozelené barvy rovněž doplněná pruhy. Vedoucí útvaru chodců musí být starší 15 let. Pro organizovanou skupinu dětí nepodléhající školní docházce platí ustanovení pro chodce, tj. jde po pravé straně chodníku nebo po levém okraji vozovky nebo její levé krajnici.*

Vedoucí útvaru školní mládeže nebo organizované skupiny dětí předškolního věku je oprávněn při přecházení vozovky zastavovat vozidla (zastavovací terč pro jiné osoby – Z8b).

§ 57

Jízda na jízdním kole

(1) Je-li zřízen jízdni pruh pro cyklisty, stezka pro cyklisty nebo je-li na křižovatce s řízeným provozem zřízen pruh pro cyklisty a vymezený prostor pro cyklisty, je cyklista povinen jich užit.

• *Kde se v tomto zákoně hovoří o jízdním kole, rozumí se tím z hlediska provozu na pozemních komunikacích, tedy i na pozem. kom. IV. tř. (chodník) koloběžka. Řidičem je tedy i osoba, která řídí koloběžku, protože se jedná o nemotorové vozidlo (viz příloha č. 13 vyhlášky č. 341/2002). Lze oprávněně pochybovat o tom, že např. dítě jedoucí na koloběžce je dostatečně tělesně a duševně způsobilé k řízení vozidla v intencích tohoto zákona. Jedná se i o dítě nad 10 let věku, které může samostatně jezdit v „silničním provozu“ bez dozoru osoby starší 15 let.*

(2) Na vozovce se na jízdním kole jezdí při pravém okraji vozovky; nejsou-li tím ohrožováni ani omezováni chodci, smí se jet po pravé krajnici. Jízdním kolem se z hlediska provozu na pozemních komunikacích rozumí i koloběžka.

(3) Cyklisté smějí jet jen jednotlivě za sebou.

• *Jedná se i o jízdu větší skupiny cyklistů – pelotonu. Jízda v pelotonu je přípustná pouze při cyklistických závodech.*

(4) Pohybují-li se pomalu nebo stojí-li vozidla za sebou při pravém okraji vozovky, může cyklista jedoucí stejným směrem tato vozidla předjíždět nebo objíždět z pravé strany po pravém okraji vozovky nebo krajnici, pokud je vpravo od vozidel dostatek místa; přitom je povinen dbát zvýšené opatrnosti.

• *Toto ustanovení zákona je z hlediska bezpečnosti cyklistů velmi diskutabilní, ba nebezpečné, cyklisté si musí uvědomit, že řidič nebo přepravovaná osoba může otevřít dveře nebo boční stěnu vozidla.*

(5) Je-li zřízena stezka pro chodce a cyklisty označená dopravní značkou „Stezka pro chodce a cyklisty“, nesmí cyklista ohrozit chodce jdoucí po stezce.

(6) Je-li zřízena stezka pro chodce a cyklisty označená dopravní značkou „Stezka pro chodce a cyklisty“, na které je oddělen pruh pro chodce a pruh pro cyklisty, je cyklista povinen užít pouze pruh vyznačený pro cyklisty. Pruh vyznačený pro chodce může cyklista užít pouze při objíždění, předjíždění, otáčení, odbočování a vjíždění na stezku pro chodce a cyklisty; přitom nesmí ohrozit chodce jdoucí v pruhu vyznačeném pro chodce.

(7) Jízdní pruh pro cyklisty nebo stezku pro cyklisty může užít i osoba pohybující se na lyžích nebo kolečkových bruslích nebo obdobném sportovním vybavení. Přitom je tato osoba povinna řídit se pravidly podle odstavců 3, 5 a 6 a světelnými signály podle § 73.

- *Je-li pro cyklisty vyhrazena samostatná část komunikace je cyklista povinen ji užívat.*

Při jízdě při pravém okraji vozovky nesmí být omezováni (nesmí překážet) ani ohrožováni (aby jim nevzniklo nebezpečí) chodci.

Cyklisté smějí jezdit jen jednotlivě za sebou.

Ustanovení platná pro jízdu na kole platí i pro jízdu na koloběžce, neboť koloběžka se považuje za rovnocenný dopravní prostředek jako jízdní kolo.

Objíždění stojících vozidel nebo předjíždění pomalu jedoucích vozidel po pravé straně je sice dovoleno, ale jde o úkon, který může být nebezpečný z hlediska vystupování z vozidla nebo zejména odbočování vozidla vpravo.

Zákon rovněž upravuje vztah cyklisty a chodce na společné stezce označené příslušnou dopravní značkou a použití této stezky osobami pohybujícími se na lyžích, kolečkových bruslích nebo obdobném sportovním vybavení, jsou mimo jiné povinny se řídit i světelnými signály.

§ 58

(1) Cyklista mladší 15 let je povinen za jízdy použít ochrannou přilbu schváleného typu podle zvláštního právního předpisu²⁾ a mít ji nasazenou a řádně připevněnou na hlavě.

- *Ochrannou přilbu pro cyklisty je povinna užít i osoba mladší 15 let, která jede na koloběžce.*

(2) Dítě mladší 10 let smí na silnici, místní komunikaci a veřejně přístupné účelové komunikaci¹⁾ jet na jízdním kole jen pod dohledem osoby starší 15 let; to neplatí pro jízdu na chodníku, cyklistické stezce a v obytné a pěší zóně.

(3) Na jednomístném jízdním kole není dovoleno jezdit ve dvou; je-li však jízdní kolo vybaveno pomocným sedadlem pro přepravu dítěte a pevnými opěrami pro nohy, smí osoba starší 15 let vézt osobu mladší 7 let.

- *Zde je zřejmá disproporce mezi přepravou osoby mladší 7 let a osoby starší 7 let do 10 let. Ačkoli tato osoba je např. malého věku, který neodpovídá jejímu věku a nemá potřebné fyzické a duševní vybavení pro jízdu na cyklistickém kole za dozoru osoby starší 15 let je prakticky z jízdy nebo přepravy na jízdním kole vyloučena.*

(4) Cyklista nesmí jet bez držení řídítek, držet se jiného vozidla, vést za jízdy druhé jízdní kolo, ruční vozík, psa nebo jiné zvíře a vozit předměty, které by znesnadňovaly řízení jízdního kola nebo ohrožovaly jiné účastníky provozu na pozemních komunikacích. Při jízdě musí

mít cyklista nohy na šlapadlech.

(5) Za jízdní kolo se smí připojit přívěsný vozík, který není širší než 800 mm, má na zádi dvě červené odrazky netrojúhelníkového tvaru umístěné co nejbližší k bočním obrysům vozíku a je spojen s jízdním kolem pevným spojovacím zařízením. Zakrývá-li přívěsný vozík nebo jeho náklad za snížené viditelnosti zadní obrysové červené světlo jízdního kola, musí být přívěsný vozík opatřen vlevo na zádi červeným neoslňujícím světlem.

• *Cyklistická přilba je povinná pro všechny osoby mladší 15 let. Nerespektování této povinnosti je jako přestupek nepostižitelné, neboť podle stávající právní úpravy se přestupku může dopustit pouze osoba starší 15 let. Přesto právě z hlediska úrazovosti dětí při jízdě na kole je nutné tomuto povinnému vybavení věnovat zvýšenou pozornost. Výsledky odborných studií prokazují, že cyklisté užívající při jízdě přilbu podstupují 19 krát menší riziko úmrtí, než ti, kteří ji nepoužívají. Neboť nejčastější místa poranění dětí po pádu z kola jsou: 44% hlava, 27% paže, 23% kolena a 6% břicho. Z úrazů hlavy pak s pomocí přilby lze předejít 83% fraktur lebky, 53% zranění měkkých částí hlavy a 48% poškození mozku. Výsledku studií jsou jistě dostatečným varováním.*

Z ustanovení druhého odstavce vyplývá, že samostatně do provozu na pozemních komunikacích může cyklista až od deseti let za předpokladu splnění podmínek obsažených v § 3 tohoto zákona (osoba dostatečně tělesně a duševně způsobilá, která ovládá jízdu na kole a ovládá (zná) předpisy o provozu na pozemních komunikacích). Do věku 10 let může na silnici, místní komunikaci a veřejně přístupné účelové komunikaci jet jen pod dohledem osoby starší 15 let. Samostatně (bez dohledu osoby starší 15 let) může jezdit pouze na chodníku, cyklistické stezce a v obytné a pěší zóně, ale i v tomto případě vždy s ochrannou přilbou na hlavě.

Přepřavovat děti mladší 7 let na kole osobou starší 15 let můžeme za předpokladu, že jízdní kolo je vybaveno pomocným sedadlem a pevnými opěrkami nohou pro přepravu dítěte. Dítě ochrannou přilbu mít jako spolujezdec nemusí, samozřejmě z hlediska jeho bezpečnosti bude vždy doporučována. Chování cyklisty za jízdy upravuje odstavec 4 tohoto paragrafu. Použití přívěsného vozíku za jízdním kolem je zcela výjimečné, týká se převážně dospělých osob a není předmětem dopravní výchovy dětí.

Dopravní značky: B 8 Zákaz vjezdu jízdních kol

B 12 Zákaz vjezdu vyznačených vozidel

C 8a Stezka pro cyklisty)

P 4 Dej přednost v jízdě

P 6 Stůj, dej přednost v jízdě

IJ 2 Nemocnice

IJ 3 První pomoc

1) Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

2) Zákon č. 38/1995 Sb., o technických podmínkách provozu silničních vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 102/1995 Sb., o schvalování technické způsobilosti a technických podmínkách provozu silničních vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

1) Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

§ 60

Jízda na zvířatech a vedení a hnaní zvířat

(3) Jiní účastníci silničního provozu nesmějí pruh pro jezdce na zvířatech nebo stezku pro jezdce na zvířatech užít.

DÍL 4

Úprava a řízení provozu na pozemních komunikacích

ODDÍL 1

Úprava provozu na pozemních komunikacích

§ 61

Obecná, místní a přechodná úprava provozu na pozemních komunikacích

(1) Obecná úprava provozu na pozemních komunikacích je stanovena tímto zákonem.

(2) Místní úprava provozu na pozemních komunikacích je úprava provozu na pozemních komunikacích provedená dopravními značkami, světelnými, případně i doprovodnými akustickými signály nebo dopravními zařízeními.

(3) Přechodná úprava provozu na pozemních komunikacích je úprava provozu na pozemních komunikacích provedená přenosnými dopravními značkami svislými, přechodnými dopravními značkami vodorovnými, světelnými signály a dopravními zařízeními.

§ 62

Dopravní značky

(1) Rozlišují se dopravní značky svislé a vodorovné.

(2) Svislé dopravní značky jsou stálé, proměnné a přenosné. Proměnná svislá dopravní značka je dopravní značka, jejíž činná plocha se může měnit. Přenosnou svislou dopravní značkou se rozumí dopravní značka umístěná na červenobíle pruhovaném sloupku (stojánku) nebo na vozidle.

(3) Vodorovné dopravní značky jsou stálé a přechodné. Vodorovné dopravní značky mohou být doplněny dopravními knoflíky.

§ 63

Svislé dopravní značky

(1) Svislé dopravní značky jsou

a) výstražné značky, které upozorňují na místa, kde účastníku provozu na pozemních komunikacích hrozí nebezpečí a kde musí dbát zvýšené opatrnosti,

b) značky upravující přednost, které stanoví přednost v jízdě v provozu na pozemních komunikacích,

c) zákazové značky, které ukládají účastníku provozu na pozemních komunikacích zákazy nebo omezení,

- d) příkazové značky, které ukládají účastníku provozu na pozemních komunikacích příkazy,
- e) informativní značky, které poskytují účastníku provozu na pozemních komunikacích nutné informace, slouží k jeho orientaci nebo mu ukládají povinnosti stanovené tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem,²³⁾
- f) dodatkové tabulky, které zpřesňují, doplňují nebo omezují význam dopravní značky, pod kterou jsou umístěny.

• *Výstražné dopravní značky a značky upravující přednost, mající trojúhelníkový tvar a zákazové značky, mající kruhový tvar, mají základní plochu bílou s červeným okrajem. Výjimkou jsou zákazové dopravní značky č. B 2 „Zákaz vjezdu všech vozidel“, která má základní plochu červenou, č. B 28 „Zákaz zastavení“ a č. B 29 „Zákaz stání“, které mají základní plochu modrou s červeným okrajem.*

• *Výstražné dopravní značky č. A 31a „Návěstní deska (240 m)..... Výstražné kříže pro železniční přejezdy mají základní plochu bílou s červenými čarami nebo červenými okraji.*

• *Značka Upravující přednost č. P 6 „Stůj, dej přednost v jízdě“ má tvar osmiúhelníku a základní plochu červenou s nápisem STOP.*

• *Příkazové značky jsou kruhového tvaru a mají základní plochu modrou s vyznačeným symbolem.*

• *Informativní dopravní značky provozní jsou čtvercového nebo obdelníkového tvaru a základní plochu mají barvy modré nebo bílé.*

• *Informativní dopravní značky směrové jsou zpravidla obdelníkového tvaru a základní plochu mají barvy zelené, modré a bílé. V některých případech mohou mít barvu žlutou, oranžovou, nebo červenou.*

• *Nově zavedené informativní dopravní značky směrové pro cyklisty mají základní plochu barvy žluté. Označení ulic má základní plochu barvy červené a informativní dopravní značky směrové, které označují kulturní, turistický nebo komunální cíl, mají barvu základní plochy hnědou.*

• *Dodatkové tabulky jsou čtvercového nebo obdelníkového tvaru a základní plochu mají barvy bílé.*

23) Například § 23 zákona č. 13/1997 Sb., ve znění zákona č. 102/2000 Sb.

§ 64

Vodorovné dopravní značky

Vodorovné dopravní značky se užívají samostatně nebo ve spojení se svislými dopravními značkami, popřípadě s dopravními zařízeními, jejichž význam zdůrazňují nebo zpřesňují. Vodorovné dopravní značky jsou vyznačeny barvou nebo jiným srozumitelným způsobem; přechodná změna místní úpravy provozu na pozemních komunikacích je vyznačena žlutou nebo oranžovou barvou.

- *„Prostor, kde je stání časově omezeno je v modré barvě.*
- *Tyto značky mohou být kromě barvy vyznačeny na vozovce např. nalepovacími pásy a dopravními knoflíky.*
- *Jsou tvořeny:*
 - *podélnými čarami souvislými nebo přerušovanými k vymezení jízdních pruhů,*
 - *příčnými čarami souvislými k označení míst pro zastavení vozidel,*
 - *čarami pro vyznačení přechodů pro chodce nebo přejezdů pro cyklisty,*

- značkami pro vyznačení parkovišť nebo zastávek městské hromadné dopravy,
- čarami vyznačujícími zákaz zastavení nebo stání,
- širokými šikmými čarami nebo křivkami pro vyznačení ploch, které nejsou určeny ani k po-
jíždění ani ke stání, šipkami k vyznačení směru jízdy,
- nápisy, symboly a symboly dopravních značek,
- trojúhelníky, které vyznačují nájezd na umělou nerovnost na vozovce, např. zpomalovací
práh vytvořený stavební úpravou
- čarami ve tvaru široce rozevřené šipky, které vyznačují doporučenou vzdálenost pro vo-
zidla jedoucí za sebou za příznivých dopravních a povětrnostních podmínek,
- rovnoběžnými, na osu vozovky kolnými čarami se zmenšující se vzájemnou roztečí, které
plní funkci optické (popřípadě i akustické) psychologické brzdy.

§ 65

Světelné, doprovodné akustické signály a výstražná světla

(1) Světelnými, případně i doprovodnými akustickými signály se řídí provoz na pozemních komunikacích nebo se jimi upozorňuje na nutnost dbát zvýšené opatrnosti.

• Rozlišujeme

a) návěstidla pro vozidla:

- tříbarevné soustavy:
 - s plnými signály
 - se směrovými signály
- signálu přerušované žluté světlo
- signálu doplňkové zelené šipky
- signálu pro opuštění křižovatky
- signálu přerušované žluté světlo
- signálu přerušované žluté světlo ve tvaru chodce
- rychlostního signálu
- signálu pro řízení provozu v jednom jízdním pruhu se střídavým směrem jízdy
- účelových signálů – signál dvou červených vedle sebe umístěných střídavě přerušovaných
světél

b) návěstidla pro vymezený okruh účastníků:

- pro chodce
- pro tramvaje
- pro cyklisty
- pro chodce a cyklisty

Jako přídatné zařízení světelných signálů pro nevidomé slouží akustické signály.

§ 66

Dopravní zařízení

(1) Dopravní zařízení doplňuje dopravní značky a světelné a akustické signály, usměrňuje provoz na pozemních komunikacích a ochraňuje účastníky provozu na pozemních komunika-
cích.

• Za dopravní zařízení se považují mimo jiné: dopravní kužel, zábrana pro označení uza-
vírky, vodící tabule, směrovací a vodící deska, pojízdná uzavírková tabule, odrazové zrcadlo,
zábradlí, svodidla, vodící stěna, vodící práh a vodící obrubník.

§ 68

Zařízení pro provozní informace

(1) Zařízení pro provozní informace uvádí aktuální údaje, které jsou pro bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích významné, například nehoda, smog, doba jízdy k určenému cíli, orientace na záchytné parkoviště, teplota vozovky nebo vzduchu.

ODDÍL 2

§ 69

Řízení provozu na pozemních komunikacích

Provoz na pozemních komunikacích se řídí světelnými, případně i doprovodnými akustickými signály nebo pokyny policisty nebo osob oprávněných k řízení provozu na pozemních komunikacích podle § 75 odst. 5 tohoto zákona nebo zvláštního právního předpisu.²⁶⁾

• *Vojenský policista má stejná práva při řízení křižovatky jako příslušníci Policie České republiky.*

26) Například § 18 zákona č. 124/1992 Sb., o Vojenské policii, ve znění zákona č. 39/1995 Sb., § 37 zákona č. 13/1993 Sb., ve znění zákona č. 113/1997 Sb.

§ 70

Řízení provozu světelnými signály

(1) Při řízení provozu na křižovatce se užívá zejména světelných signálů tříbarevné soustavy s plnými signály nebo se směrovými signály.

(2) Při řízení provozu na křižovatce znamená pro řidiče

a) signál s červeným světlem „Stůj!“ povinnost zastavit vozidlo před dopravní značkou „Příčná čára souvislá“, „Příčná čára souvislá se symbolem Dej přednost v jízdě!“ a „Příčná čára souvislá s nápisem STOP“, a kde taková dopravní značka není, před světelným signalizačním zařízením,

b) signál se současně svítícím červeným a žlutým světlem „Pozor!“ povinnost připravit se k jízdě,

c) signál se zeleným plným kruhovým světlem „Volno“ možnost pokračovat v jízdě, a dodrží-li ustanovení o odbočování, může odbočit vpravo nebo vlevo, přičemž musí dát přednost chodcům přecházejícím ve volném směru po přechodu pro chodce. Svítí-li signál „Signál pro opuštění křižovatky“ umístěný v protilehlém rohu křižovatky, neplatí pro odbočování vlevo § 21 odst. 5,

d) signál se žlutým světlem „Pozor!“ povinnost zastavit vozidlo před dopravní značkou „Příčná čára souvislá“, „Příčná čára souvislá se symbolem Dej přednost v jízdě!“ a „Příčná čára souvislá s nápisem STOP“, a kde taková dopravní značka není, před světelným signalizačním zařízením; je-li však toto vozidlo při rozsvícení tohoto signálu již tak blízko, že by řidič nemohl vozidlo bezpečně zastavit, smí pokračovat v jízdě. Svítí-li světlo tohoto signálu přerušovaně, nejde o křižovatku s provozem řízeným světelnými signály,

e) signál se zelenou směrovou šipkou nebo šipkami (například „Signál pro přímý

směr“ („Kombinovaný signál pro přímý směr a odbočování vpravo“) možnost pokračovat v jízdě jen ve směru, kterým šipka nebo šipky ukazují. Směřuje-li zelená šipka vlevo, neplatí pro odbočování vlevo § 21 odst. 5,

f) signál „Signál žlutého světla ve tvaru chodce“, jímž je doplněn signál se zelenou šipkou směřující vpravo nebo vlevo, upozorňuje řidiče, že při jízdě směrem, kterým tato šipka ukazuje, křížuje směr chůze přecházejících chodců,

g) signál „Doplňková zelená šipka“ svítící současně se signálem s červeným světlem „Stůj!“ nebo se žlutým světlem „Pozor!“ možnost pokračovat v jízdě jen ve směru, kterým šipka nebo šipky ukazují; přitom řidič musí dát přednost v jízdě vozidlům a jezdcům na zvířatech jedoucím ve volném směru a útvarům chodců jdoucím ve volném směru; přitom nesmí ohrozit ani omezit přecházející chodce.

(3) Při řízení provozu mimo křižovatku, například před přechodem pro chodce nebo před nepřehledným místem, platí obdobně odstavec 2.

(6) Signál dvou vedle sebe umístěných střídavě přerušovaných červených světél znamená pro řidiče povinnost zastavit vozidlo před světelným signalizačním zařízením.

(8) Signál „Přerušované žluté světlo“ užitý samostatně upozorňuje řidiče na nutnost dbát zvýšené opatrnosti.

(9) Signál „Přerušované žluté světlo“ užitý společně s dopravní značkou nebo dopravním zařízením zdůrazňuje význam dopravní značky nebo dopravního zařízení.

§ 72

Provoz tramvají se řídí světelným signalizačním zařízením se signály „Signály pro tramvaje“. Těchto signálů se může užit i na jízdnicích pruzích vyhrazených pro autobusy městské hromadné dopravy osob nebo trolejbusy.

§ 73

(1) Je-li na stezce pro cyklisty nebo cyklistickém pruhu zřízeno světelné signalizační zařízení se světelnými signály „Signál pro cyklisty se znamením Stůj!“, „Signál pro cyklisty se znamením Pozor!“, „Signál pro cyklisty se znamením Volno“, platí obdobně § 70 odst. 2 písm. a) až d). To platí i tehdy, je-li signál s plnými kruhovými světly doplněn bílou tabulkou s vyobrazením jízdního kola.

• *Světelné signály pro cyklisty se zřizují z důvodu zvýšení jejich bezpečnosti. Kromě tříbarevné soustavy se signály pro cyklisty, se pro řízení provozu cyklistů užívá tříbarevné soustavy se signály pro chodce.*

Světelné signály jen pro cyklisty se užívají na cyklistických stezkách a na rozlehlých křižovatkách, kde je nezbytné z důvodu bezpečnosti cyklistů použít samostatnou signalizaci pro tuto skupinu účastníků provozu na pozemních komunikacích.

Světelné signály společné pro chodce a cyklisty se užívají v případech, kdy se přejezd pro cyklisty a přechod pro chodce nachází vedle sebe.

(2) Jsou-li signály pro cyklisty umístěny za pozemní komunikací, znamená signál

a) „Signál pro cyklisty se znamením Stůj!“, že cyklista nesmí vjíždět na vozovku,

b) „Signál pro cyklisty se znamením Stůj!“ spolu se signálem „Signál pro cyklisty se znamením Pozor!“, že cyklista je povinen připravit se k jízdě,

c) „Signál pro cyklisty se znamením Volno“, že cyklista může přejíždět vozovku; rozsvítí-li se poté signál „Signál pro cyklisty se znamením Pozor!“, smí dokončit přejetí k světelnému signalizačnímu zařízení s tímto signálem.

(3) Tam, kde jsou světelná signalizační zařízení pro cyklisty vybavena tlačítkem pro cyklisty, smí cyklista po stisknutí tlačítka vjet na vozovku teprve na znamení signálu „Signál pro cyklisty se znamením Volno“.

§ 74

(1) Pro chodce se užívá těchto signálů dvoubarevné soustavy, popřípadě i doprovodných akustických signálů, které znamenají

a) „Signál pro chodce se znamením Volno“, že chodec může přecházet vozovku; rozsvítí-li se poté signál „Signál pro chodce se znamením Stůj!“, smí chodec dokončit přecházení k světelnému signalizačnímu zařízení s tímto signálem,

b) „Signál pro chodce se znamením Stůj!“, že chodec nesmí vstupovat na vozovku.

(2) Tam, kde jsou světelná signalizační zařízení pro chodce vybavena tlačítkem pro chodce, smí chodec po stisknutí tlačítka vstoupit na vozovku teprve na znamení signálu „Signál pro chodce se znamením Volno“.

• „Signál pro chodce se znamením Stůj!“ – červené světlo se symbolem stojícího chodce.

„Signál pro chodce se znamením Volno“ – zelené světlo se symbolem kráčejícího chodce.

Při vstupu na vozovku na „Signál pro chodce se znamením Volno“ a při následném rozsvícení „Signálu pro chodce se znamením Stůj!“ signální program umožňuje bezpečný přechod vozovky obvyklou rychlostí chůze. Při umístění světelného signalizačního zařízení na ochranném ostrůvku, na středním dělicím pásu apod. smí chodec po rozsvícení signálu „Stůj!“ dokončit přecházení jen k zařízení s tímto signálem a nikoli až na druhou stranu komunikace. Častou chybou ve vodorovném dopravním značení (přechod pro chodce) je, že středový ochranný ostrůvek je průběžně šrafován jako přechod na pozemní komunikaci sloužící pro jízdu vozidel.

Doprovodné akustické signály se používají zejména pro nevidomé osoby.

§ 75

Řízení provozu pokyny policisty

(1) Policista řídí provoz na pozemních komunikacích změnou postoje a pokyny paží; přitom zpravidla používá směrovku, kterou drží v pravé ruce. Jeho pokyny znamenají pro řidiče i chodce

a) „Stůj!“ pro směr, ke kterému stojí policista čelem nebo zády; řidič je povinen zastavit vozidlo,

b) „Pozor!“, vztyčí-li policista paži nebo předloktí pravé paže se směrovkou; řidič jedoucí ze směru, pro který byl provoz předtím zastaven, je povinen se připravit k jízdě; řidič jedoucí ve směru předtím volném je povinen zastavit vozidlo; je-li však již tak blízko, že by nemohl bezpečně zastavit vozidlo, smí pokračovat v jízdě,

c) „Volno“ pro směr, ke kterému stojí policista bokem; řidič může pokračovat v jízdě, a dodrží-li ustanovení o odbočování, může odbočit vpravo nebo vlevo,

d) má-li policista pravou paži předpaženou a levou upaženou, znamená to „Stůj!“ pro řidiče přijíždějícího směrem k zadům a pravému boku policisty a „Volno“ pro řidiče přijíždějícího směrem k levému boku policisty; řidič přijíždějící směrem k zadům a pravému boku policisty je povinen zastavit vozidlo; řidič přijíždějící k levému boku policisty může pokračovat

v jízdě, a dodrží-li ustanovení o odbočování, může odbočit vpravo nebo vlevo; řidič přijíždějící směrem k čelu policisty smí odbočovat jen vpravo; chodci smějí přecházet vozovku jen za zády policisty.

• Řízení provozu pokyny policisty, ale i vojenského policisty a příslušníka vojenské pořádkové služby, vyžaduje od účastníků provozu na pozemních komunikacích zvýšenou pozornost. Pokyny těchto osob jsou nadřazeny světelným signálům, dopravním značkám a dopravním zařízením.

(2) Zastavuje-li řidič při řízení provozu podle odstavce 1 písm. a), b) a d) na křižovatce, je povinen zastavit před hranicí křižovatky.

• Hranice křižovatky je místo vyznačené vodorovnou dopravní značkou č. V 5 „Příčná čára souvislá“, č. V 6a „Příčná čára souvislá se symbolem Dej přednost v jízdě!“ nebo č. V6b „Příčná čára souvislá s nápisem STOP“, kde taková dopravní značka není, tvoří hranici křižovatky kolmice k ose vozovky v místě, kde pro křižovatku začíná zakřivení okraje vozovky.

(3) Při pokynech „Stůj!“ a „Volno“ může policista upažit obě nebo jednu paži; obě paže může připažit, postačí-li k řízení provozu postoj. To neplatí pro pokyn uvedený v odstavci 1 písm. d).

• Vojenský policista a příslušník PČR může řídit křižovatku jen pokyny paží, příslušník vojenské pořádkové služby musí užít k řízení křižovatky směrovku nebo zastavovací terč.

(4) Policista může při řízení provozu dávat kromě pokynů uvedených v odstavci 1 i jiné pokyny, například „Zrychlit jízdu!“ vodorovným kýváním paže přes střed těla nebo „Zpomalit jízdu!“ kýváním paže nahoru a dolů. K zdůraznění svého pokynu může policista užít znamení píšťalkou.

(5) Odstavce 1 až 4 platí i pro řízení provozu na pozemních komunikacích vojenským policistou a příslušníkem vojenské pořádkové služby, který při řízení provozu na pozemních komunikacích užívá směrovku nebo zastavovací terč.

ODDÍL 3

Vztahy mezi úpravami provozu na pozemních komunikacích, jejich stanovení a užití dopravních značek, světelných signálů, dopravních zařízení a provozních informací

§ 76

Vztahy mezi obecnou, místní a přechodnou úpravou provozu na pozemních komunikacích

(2) Svislé stálé dopravní značky jsou nadřazeny vodorovným dopravním značkám.

(3) Přechodné vodorovné dopravní značky jsou nadřazeny stálým vodorovným dopravním značkám.

(4) Přenosné svislé dopravní značky jsou nadřazeny všem dopravním značkám.

(5) Pokyny policisty, vojenského policisty nebo příslušníka vojenské pořádkové služby jsou nadřazeny světelným signálům, dopravním značkám nebo dopravním zařízením.

(6) Světelné signály jsou nadřazeny svislým dopravním značkám upravujícím přednost.

(7) Je-li užito vodorovné dopravní značky „Přechod pro chodce“, „Přejezd pro cyklisty“, „Zastávka autobusu nebo trolejbusu“, „Zákaz stání“, „Zákaz zastavení“ nebo „Šikmé rovnoběžné čáry“, je tato vodorovná dopravní značka v místě užití nadřazena svislé dopravní značce „Parkoviště“ nebo svislé dopravní značce „Zóna s dopravním omezením“ se symbolem upravujícím zastavení, stání nebo parkoviště.

ODDÍL 4

Zastavování vozidel

§ 79

(1) Zastavovat vozidla je oprávněn

e) účastník dopravní nehody, vyžadují-li to okolnosti podle § 47,

g) vedoucí organizovaného útvaru školní mládeže, vedoucí organizované skupiny dětí, které dosud nepodléhají povinné školní docházce, a průvodce zdravotně postižených osob při přecházení vozovky,

j) osoba pověřená obecním úřadem obce s rozšířenou působností k zajištění bezpečného přechodu dětí a školní mládeže přes pozemní komunikaci v blízkosti školního zařízení (dále jen „pověřená osoba“); pověřená osoba je povinna při výkonu činnosti být označena podle prováděcího právního předpisu.

(2) Vozidlo se zastavuje dáváním znamení k zastavení vozidla. Osoby uvedené v odstavci 1 dávají znamení k zastavení vozidla vztyčenou paží nebo zastavovacím terčem a za snížené viditelnosti červeným světlem, kterým pohybují v horním půlkruhu.

(3) Znamení k zastavení vozidla se musí dávat včas a zřetelně s ohledem na okolnosti provozu na pozemních komunikacích tak, aby řidič mohl bezpečně zastavit vozidlo a aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích.

(4) Pověřenou osobou může být pouze osoba starší 18 let, která je k činnosti podle odstavce 1 písm. j) dostatečně způsobilá.

(5) Pověřená osoba musí mít při činnosti podle odstavce 1 písm. j) u sebe pověření vydané obecním úřadem obce s rozšířenou působností. Pověření musí být časově omezeno, nejdéle na dobu jednoho roku. Na požádání je pověřená osoba povinna prokázat se policistovi platným pověřením.

(6) Pověřená osoba může zastavovat vozidla pouze na přechodu pro chodce; kde přechod pro chodce není nebo je neschůdný, smí zastavovat vozidla i na jiném místě na vozovce.

(7) Pověřená osoba nesmí zastavovat vozidla v blízkosti křižovatky s řízeným provozem, a to ani na přechodu pro chodce.

(8) Prováděcí právní předpis stanoví způsob označení osob podle odstavce 1 písm. i) a j) a vzor pověření podle odstavce 1 písm. j).

HLAVA III ŘIDIČSKÉ OPRAVNĚNÍ A ŘIDIČSKÝ PRŮKAZ

DÍL 1 Řidičské oprávnění

§ 80

Řidičské oprávnění opravňuje jeho držitele k řízení motorového vozidla zařazeného do příslušné skupiny nebo podskupiny řidičského oprávnění.

§ 81

Skupiny a podskupiny řidičských oprávnění

(1) Řidičské oprávnění k řízení motorových vozidel se dělí podle skupin a podskupin.

(15) Řidičské oprávnění skupiny AM opravňuje k řízení mopedů a malých motocyklů s maximální konstrukční rychlostí 45 km.h⁻¹.

§ 82

Podmínky udělení a držení řidičského oprávnění

- (1) Řidičské oprávnění lze udělit pouze osobě, která
- a) dosáhla věku stanoveného tímto zákonem,
 - b) je zdravotně způsobilá k řízení motorových vozidel,
 - c) je odborně způsobilá k řízení motorových vozidel,
 - d) splnila další podmínky stanovené tímto zákonem.

§ 83

Věk

- (1) Řidičské oprávnění lze udělit jen osobě starší
- a) 15 let, jedná-li se o řidičské oprávnění skupiny AM,
 - zejména žáci 8.–9. tříd ZŠ, kteří dosáhli 15 let věku mohou získat řidičské oprávnění na tuto skupinu vozidel